

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és Ünnepnep után is.

II. év. Budapest, 1898, csütörtök, november 3-án. 303. szám.

A békeangyal.

Erzsébet királyné szobra Budavárban fog állni, a multak emlékezetes helyén, hol lassankint nemzeti ereklyéink mind egybegyűlnek. Megszentelt helyeken megszentelt szimbolumok, arany jelvények és királyi sarkophagok, régi tornyok és új tündérpaloták között középen fog állni a királyasszony szobra; a Szent György-téren, a Hunyadiak történeti porondján, hol egy szomorú emlékű vasszobortól kér helyet. Mint márvány, avagy mint érc-alak jó Erzsébet vissza s midőn már géniuszszá vált, folytatja azt, amiért életében dicsőítettük: ahová lép, ott el kell tenni mindennek, ami a dinasztia és nemzet régi meghasonlására emlékeztet. El kell tenni a gothikus alkotványnak, amit sokaig keserű volt nézünk: Erzsébet érkeztere lomtárba kell vándorolni a szobornak, mely a bomba-tábornokot dicsőítette Magyarországon, a tettest a tett helyén, hogy annál metszőbb legyen az emlékeztetés. Így akarja a király, jó órákban így akarták ezt jó tanácsadói és száraz hivatalos betűk így közlik e könyrefakasztó ujságot ma Magyarországgal.

A királyné szobra Hentzi szobra helyén, örökös szomszédságában a szent jobbkeznek és a szent koronának! . . . Lám, Erzsébettel és Erzsébet kedvéért mily egyszerű megoldása következik annak, amit évtizedekig igen nehéznek és igen komplikálnak mondtak. Aminek annyi vitéz tábornok és aggodalmas miniszterelnök nem lelte megnyitját, amiért lelkes ifjak szókat és vén gyerekek még puskaport is pazaroltak, amit kanóczczal támadtak és gyújtó beszédekkel. Ez most egy holt királyasszony emlékének enged; a vaskoloszsus megmozdul és csörömpölve utra indul egycsöndes hadi zugba. Csuda sines ebben. Ő, az érkező, ki drága ereklyének jó most, élteben még a vaskoloszsusoknál hatalmasabbat is mozdulatra bírta: egy egész nyakas nemzet szívet.

A szobor páratlanul melegen fölkarolt ügyében ime megtörtént hát az első örvendetes intézkedés; ami vágy volt milliók lelkében és bizonyosság, de e mai napig még minden részletében bizonytalan és kivitele tekintetében egészen ismeretlen; az máttól fogva igazi cselekvés, amelynek irányát a király adja. Kívánjuk is, hogy akik ezután még hozzá teszik a maguk izlését és bölcseséget, hogy azok se rontsanak el semmit. A főséges magaslatról méltó fönseghen nézzen alá a méltó emlék. Szobraink között a legkedvesebb, legyen művészileg is a legdiadalmasabb. Erzsébet márványban és ércben is koronát hordjon. A megdicsőült, aki mellett most együtt áll szemünkben az élő, a király. A sceptrummal, a va-

rázsveszszövel, mit bölcséjébe tettek, mily művészettel bánik ő! . . . Mert lojalitást teremteni a királyoknak könnyű. A gondviselés kezükbe adott minden arravaló eszközt, ragyogást, hatalmat, erőt és osztó bőségszarut. De a lojalitás láttára hányszor zokog is az erkölcs és az emberi méltóság szelleme, aki diszharmonikus képet néz: egyik oldalon koronás bálványt, másik oldalon csunya tömeget, amely megalázza önmagát és embertelenül szolgálalkü. Ferencz József király nem ilyen visszataszító csoportban áll mi velünk, az ő hűséges magyarjaival; ő és mi nem ilyenek teremtettük meg a lojalitást, az erkölcsiség géniusza bátran reánk nézhet. Mi lovagi tetteket viszonzunk hódolattal, mi, mint egy egyetlen férfiúvá olvadt nemzet, időnkint a férfiúi nagyság előtt hajladozunk. Avagy a könnyező előtt állunk és vele együtt buslakodunk és ez a könny és amaz a hódolat emel, nem alacsonyít. Boldog király, akinek nem kell megundorodnia az alázatosságtól, boldog nemzet, amelynek nincs oka szégyelmie a lojalitást. A sok bajok közt ilyen ő és ilyenek vagyunk mi ma egy perczre.

Bánffy, Szilágyi és udvaraik.

Már Apor írja: A hatalmasok udvarában feles számmal vagynak pecsenye-forगतók és léhütők, kik csak láb alatt vagynak. Hát ezeket sajnosan tapasztaljuk és ezek a léhütők és pecsenyeforgatók bizonyára nem fognak ettől a cikktől szerteszladni a hatalmasok mellől. Erősebb az ő velük született vonzódásuk a fényeshez, mint a mi argumentumaink. Mindamellelt elmondjuk nézetünket a dolog felől, mert szükségesnek látjuk a közügyre nézve, habár a kulisszák mögé kell is egy kissé bepillantani, ami nem épen kedvtelésünk. Már az ivóvizet is csak különös okokból tanácsos mikroskópon mutogatni — a politikát még kevésbbé; szabad szemmel sem nagyon gyönyörű.

A hatalmasok alatt, akiről szólunk, Bánffy Dezső bárót és Szilágyi Dezsőt értjük. Örölnünk kellene, hogy két ilyen legény áll a két legfontosabb pólczon, amely ebben az országban van. Az ellenségük is, ha tárgyilagos, kell hogy elismerje, hogy a maga nemében minde-nikük helyén van. Sőt ezt bizonyára ök is elismerik egymásról, mert ha okos emberek, okvetetlenül ök is látják, amit mi mindnyájan látunk.

A veséikbe természetesen nem láthatunk s nincs is értelme fürkészni a belső érzések titkát; a szimpatia és az antipathia nem funkcionál a logika törvényei szerint. Nem kutatjuk tehát, hogy szeretik-e egymást, vagy nem, mint

külön véralkatu, külön gondolkozásu egyének. Azt érezzük, hogy mint hazafiaknak a közügyekben okvetetlenül sokra kell egymást becsülnök, sőt szeretniök. Mindamellelt úgy rémlik nekünk, hogy igen gyakran merülnek fel némi ellentétek köztük; egyszer az egyiknek nem tetszik valami, amit a másik csinál, és vice versa.

De ez eddig mind rendes dolog, az ellenkezője volna csodálatos. A hatalmi szférák gyakran érintik egymást s véleményeltérések rendszerint csak akkor nem keletkeznek, ha az egyik hatalmi faktor lazán veszi a maga dolgát. Még Deák és Andrássy közt is voltak folytonosan ellentétek, pedig ezek nagyon szerették egymást egyénileg. Udvaronczaik is voltak mind a kettőjüknek, de ezek nem iparkodtak azon, hogy ellentéteket fedezzenek fel a két korifeus közt, mint most a Szilágyi és Bánffy udvaronczaik, kik csodálatos leleményes-séget fejtenek ki az elnök és a miniszterelnök közti ellentétek felfedezésében s kiváló ügyességet azoknak kihegyezésében vagy kiszélesítésében. Azonfelül Deák nagy pszichologus volt és higgadt böles, aki tudta, hogy ilyen ellentétek elkerülhetetlenek még saját maga ellen is bástyát emelt fenséges előrelátásával s Kandó Kálmánnak, akinek honvédelmi miniszteri tanácsosi minőségében külön tiszte volt, hogy adandó esetekben a Deák és Andrássy közti érintkezést közvetítse, a következő emlékezetes instrukciót adta: „Ha pedig Andrássy azt találja valami kívánságomra mondani, hogy ez számárság és hogy nem teszi meg, te azt akkor úgy adod nekem elő: Andrássy tiszteltet, helyesli is a dolgot, de még némi aggályai vannak.” Így vette elejét Deák a konfliktusoknak — de mégis mutatkoztak, bár mindenesetre redukálódva.

Nos, a mostani udvaroncok épen megfordított módon dolgoznak. Egy gynyolódó mosolyt, egy haragos villanást a szemekben, egy elmagyarázható jámbor megjegyzést már konfliktusnak fujnak fel. Viszik és hozzák a konfliktushoz szükséges anyagot, mint a szorgalmas méhek a virág-extraktumokat. Csakhogy a méhek azzal vannak hátrányban, hogy az ő anyagukból a csápjaikon inkább elhull utközben — emezeké ellenben megszaporodik.

Igy esik aztán, hogy már hosszabb idők óta mindig van a kulisszák mögött valami új konfliktus Szilágyi és Bánffy közt. Épen olyan biztosan megtalálják ezt ezek az urak, mint az asztronomsók, akik akkor fedeznek fel új csillagot, amikor nekik tetszik. Jönnek-mennek a hírek, Szilágyi ezt mondta, Bánffy azt mondta. Szilágyi így haragszik a párt, a párt amúgy haragszik Szilágyira, szóval mindenféle változatban folyik ez a

léha sport s nem a derék urak érdeme, hogy a legapróbb incidensek és ellentétek már többször nem fejlődtek igazi konfliktusokká.

Szerencsére azonban, ezek az úgynevezett „konfliktusok“ eddig nem okoztak szemmel látható kárt, csak örömet az ellenzéknek, mely már Péchy Tamás idejében megkezdte azt a taktikát, hogy az elnök és a többség és annak a vezére közt hideg szeleket támasszon s ha lehet ebből aztán betölthetetlen hasadék keletkezzék (mert hátha jó valamire) s ez annak idején sikerült is nekik.

Szilágyit, aki a maga lábán jár, nem kellett ettől felteni, az ő erős koponyáját bizonyára nem zavarják meg a sziréni hangok és a csalogató ellenzéki éljenek s épenséggel nem okozott nekünk semmi aggodalmat sem az avas taktika, az elnököt akkép tüntetni fel, mintha az velük érezne — sem azok az apró ellentétek, melyek koronkint felmerültek Bánffy közt és közötté s melyekkel valóságos sportot üztek a két hatalmas ur udvarában a pecsenyeforgatók és a léhütők.

De ma mikor, mint Tisza István mondta Ugrán, vállvetve kell a nemzet jobbainak meg a különböző pártbelieknek is összeállni az obstrukcióval szemben, ma meg kellene szünniök az ilyen apró incselkedéseknek és kisszerű intrikáknak, melyek napfényes időben a folyosók és a klubok csemegéi. Ma igen kellemetlenül érintette a komolyabb politikai köröket, hogy egy-két higgadt írányu lap is úgy tüntette fel Szilágyi Dezsőt, mintha nem tett volna eleget a házszabályoknak az obstrukcióval szemben, s mintegy azt hagyta kiéreztetni a sorok közül, mintha az obstrukciónak kedvezne.

Nem vádoljuk ezeket a lapokat, se a ferrásaikat a szántsándékos konkolyhíntés tendenciájával. Már azért sem, mert egy pszichológiai motivumot találunk e helyett, hogy mikor a parlamenti harcz

izzó lesz (s immár csakugyan a forrpontra felé közeleg), a küzdő felek elvesztik objektivitásukat s minden párt azt kívánja, hogy a tanácskozások vezetésénél neki kedvezzen az elnök. A vérbeborult szemek összetévesztik a fogalmakat s a tárgyilagosságot másféle képen képzelik.

De mit tegyen az elnök, kinek nincs egyéb hatalom a kezében, csak épen a valódi tárgyilagosság és az igazság respektálásának erkölcsi ereje? Hát a házszabályok adta jogok? A rendutasítás stöbbs effele! Oh, jaj, ki veszi ezt a szenvedélyek vérforraló gőzében komolyan? Még az angol parlamentben is azt felelte Onstov, kit megfenyegetett a speaker: „Mindjárt meg fogom nevezni“.

— Hát aztán mi bajom lesz, ha nevémen szólítottam is?

— Azt csak az eget ura tudja — felelte ájtatosan a speaker.

A mi házszabályaink szerint valóban nincs egyéb hatalma az elnöknek, csak ami a tekintélyében rejlik. Igaz, hogy az a tekintélye azért van, hogy használja. Az elnöki kathedra nem tekintélygyűjtő, mert minek, kinek gyűjti, ha el se testálhatja másra a halála után, de viszont az is igaz, hogy e tekintéllyel gazdálkodni kell, mert mihelyt kihasználni kezdi, rögtön elfogy. Az elnöki tekintélynek voltaképpen olyannak kell lennie, hogy pusztán az elnök jelenléte tartsa féken a rakoncátlan elemeket. Ugy is van kontemplálva ez állás még Angliában is, ahol pedig van a speakernek sergeantja is — bocsánat a trivialis hasonlatért — mint a madárijesztő a buzában, ki meg se moccan, de formájával, mozdulatlanul is elegendő megóvni a termést a verebektől.

Nos, a mi elnökünk különb az angol speakerek akármelyikénél. Ő benne élet lüktet s szemöldöke mozgásával uralkodik a ház videkei felett, de természetesen ő se cselekedhetik minden ember tetszésére. Ő bizonyára tudja kötelességét és meg fogja azt találni, ha nem ugrunk is eléje különböző lámpá-

sokkal, hogy világítsunk neki. Azt is csak ő rá kell bízni, mert bizonyára neki is megvan a maga átgondolt elnöki politikája, hogy mikor és mennyit kell a tekintélyéből a serpenyőbe vetni, hogy jusson is és maradjon is. Charanton kapitány ellen, ki a tengeri vihar kitörésekor kisebb adagokat osztogatott az élelmi szerekből, lázadni kezdett a legénység, de dicsérte a végén, mikor még negyven nap után se vergődhetek partra és még mindig volt készlet a kamarában.

Szóval: nem helyeseljük azokat az apró incselkedéseket és czélzásokat, melyek legutóbb lábra keltek az elnök ellen, nem helyeseljük pedig azért, mert nem tartjuk indokoltaknak és igazságosaknak, de még ha igazságosak volnának is, nem tartjuk okosaknak és czél szerűeknek.

Mert alkalmasak, nem hogy visszavonást idézzenek elő közte és a többség vagy a többség vezére közt, mert ez egyenesen lehetetlen, hanem alkalmasak lehetnek arra, hogy elkedvetlenítsék, megbénítsák nagy feladata teljesítésében, mely nehezebb most mint valaha volt.

És mert az ilyen hírek és entrefillet-k szarvat adnak az obstrukciónak, őket mindenféle kalandos reményekbe elringatva.

Azért hát tisztelt urak, udvaroncok, intrikusok és ujságírók, ne az egymás kifogásolását kezdjük most, mikor mindnyájunknak össze kell tartanunk a közös czélra, azon gyerekes akció ellen, mely a magyar parlamentrenomméját és a magyar nemzet politikai érettségének hitét, a legértékesebb két templomunkat készül összerombolni. Nem idegesség kell most, se tulbuzgalom, hanem férfias komolyság és a megrendíthetetlen bizalom egymásban.

Am ha újra kisüt a napfény és beállnak a szélcsendes napok, újra lehet incselkedni Szilágyival és felfedezni minduntalan ellentéteket közte és a minisz-

Tiborcák története.

(A Benedek Elek könyvéről)

Akik nálunk históriát írnak, néhány száz névvel csinálják meg a számvetésüket. Merve nyakuk van ugyanis a történetírónak és nem tudnak lehajolni oda, ahol névtelenül elvegyülve maga a nép lelkendezik és kavarog. Mint a Verescsagin képen csak a kiálló poznákat s a hóból kilátszó katonákat veszi csak észre a néző, a nemzeti multból is csak a kiemelkedő alakokat látja meg a historikus. De amit a századok hava már elborított, a névtelen népet és annak áldatlan, eltemetett küzdelmeit senki sem bolygatta. Mintha például a magyar nemzet nem is lett volna egyéb, csak a királyok, hadvezérek, jó és gonosz oligarchák akarattalan eszköze és sohasem lettek volna saját külön vágyai és küzdelmei. A história úgy csapta őket tömegestül egy-egy név mellé színnek és árnyalásnak. Ami persze nem általában a história, hanem inkább a történetírók hibája volt. Bizonyos azonban, hogy a magyar történeti könyvek a nemzet egész multját néhány száz kimagasló név körül csoportosították.

Nem érdektelen szempont tehát, ha valaki azt mondja:

— Elindulok és megkeresem a nevek mögött a névteleneket, a hősök mögött a népet, az események mögött az eltemetett küzdelmeket. Elindulok, hogy a Bánk-bán tragé-

diája mögül kihámozzam a Tiborcák tragédiáját, bár egyelőre azt sem tudom, hogy igazán Tiborcának hívták-e Tiborcát. De Tiborc az elnyomott, a szenvedő magyar nép s az ő története is megérdemel egy szerető tollat, nemcsak a Bánk-é.

S Benedek Elek ott hagyta Bánkot s a többi nevezetes alakot. Meghajolt, hogy odalenn meglássa az összeroskadt, elfeledett Tiborcákat. Az a könyv, amelyet ő irt a magyar nép multjáról és jelenéről, csak második vagy harmadik sorban foglalja a históriától fölkapott nagy nevekkel s hamarabb átugrik egy-két királyon, mint a nép legkisebb küzdelmén. A könyv hibája is csak ebben a minuciózus módszerben van. Mert Benedek, csak hogy a néphez való nagy szeretetét bizonyítsa, a királyok közül is csak azok iránt érdeklődik, aki származásánál vagy szenvedésénél fogva közelebb áll a néphez. Szeme megakad Hunyady Jánoson és Mátyás királyon, mert nevük mellé csaphatja azt az epithetont, hogy „Knéziadékok“ II. Lajosnál megakad a tolla és fül kell jegyeznie, hogy a királynak sokszor nem volt vacsorája. Akárcsak a szegény népnek. És általában a legjobbak és a legnagyobbak mind megkapják Benedek Elektől azt az epithetont, mely nekik létjogot és tartózkodási engedélyt ad ebben a speciális „néptörténetben.“ Szalkay László kanzellár neve mellől ahányszor róla szó kerül, nem marad el a megjegyzés, hogy a „vargaiadékok“ Utyesenyich György barátról is többször kell olvas-

nunk, hogy „alacsony sorból küzdte fel magát.“ Mert Benedek Elek nagyon is vigyázni akar, hogy illetéktelenül senki se járkáljon a nép sorában s úgy tesz, mint a szoczialisták a maguk gyűlésein: urat csak igazolvánnyal bocsát be.

Ha ilyenformán kicsinyes is olykor Benedek Elek, nem szabad elvitatni, hogy még ez a hibája is kedvesebbé teheti a nép szemében. Mert máskülönbben szinte tüntető szeretet vezet a tollát, míg a nép küzdelmeit a szolgaságtól a szabadságig megrajzolja. Pedig kegyetlen dilemmákkal találja magát szemközt minduntalan s még az ő szeretete is alig tudja menteséget a jobbagyok rettentő kegyetlenségének. A különböző parasztlázadások történetén áthaladva, ismételtlen meghorzad a parasztszerekek önosságán, esztelen nagyra-vágyásán és embertelen mézárulásain. Ilyenkor úgy segít magán, hogy az urak garázdálkodásairól is mond egy verset. Azonfelül pedig kegyetlen részletességgel mondja el, hogy micsoda nyuzásoknak volt a szerencsétlen paraszt kitéve.

— A juhot csak az ur nyírta, de a jobbagyot a király, a vármegye, a török és a német s a boldogtalan még maga is élni akart...

De ennyivel sem éri be Benedek Elek. Ha már a visszonyokból nem tud egyéb menteséget kicsavarni, előveszi a népköltés tarsolyát s meghinti a küzdő népet a mesék virágaival, a költészet aranyával. Itt aztán egé-

terelnök közt. Az úgy se ártalmas dolog. Mert a két államférfiu surlódása (ha tényleg létezik is) csak addig a pontig terjedhet, ahol az a közügyet érintené.

Ott rögtön minden egyebet elfelejtenek mind a ketten, kezét fognak — az új ellentét bekövetkezéseig, mely okvetlenül felfedeztetik a hűséges környezetek rettenő eleslítésével.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órakor ülése lesz.

A pénzügyi bizottság ülése. Széll Kálmán elnöklése alatt ma a pénzügyi bizottság ülést tartott, amelyben Hegedüs Sándor előterjesztette az utolsó kiegyezési javaslatokról szóló jelentések tervezetét. A bizottság érdemleges módosítás nélkül elfogadta és hitelesítette a jelentéseket. Az elnök a bizottság nevében köszönetet mondott az előadónak a jelentések gondos kidolgozásáért.

Magyar-horvát provizórium. Mint Zágrábról jelentik, a horvát országgyűlést a legközelebbi napokban hívja össze a király. Az országgyűlés e forrás szerint november 15—18-ika körül ül össze. Napirendjén első sorban a Magyarországgal kötendő és az 1899. évre szóló kiegyezési provizórium fog szerepelni. Azután az egészségügyi szolgálatról szóló és egyéb apróbb javaslatot tárgyalnak majd.

A polgári törvénykönyv. Az általános polgári törvénykönyv szerkesztő-bizottsága Lányi Bertalan elnöklése alatt ismét ülést tartott. Ezen az ülésen fölmerült az a kérdés, hogy az ingatlan átruházásánál minden esetben feltétlenül megkívánják-e a telekkönyvi bejegyzést avagy elégséges-e néha az egyszerű átadás is? A bizottság kimondta, hogy a telekkönyvi bejegyzéshez ragaszkodni kell.

Az obstrukció ellen. Nagyváradról táviratozzák: Hlatky Endre szabadelvű párti elnök legközelebbi gyűlésre hívja össze a szabadelvű pártot. A gyűlésből a városi közgyűlésen indítványt tesznek, hogy a közgyűlés az obstrukció ellen a kormányhoz feliratot intézzen a rendes parlamenti tárgyalás helyreállítására érdekében.

A politikai helyzet

A képviselőház holnapi ülése iránt fokozódó érdeklődés mutatkozik minden politikai körben. Az „Országos Hírlap” jelezte a múlt hét folyamán, hogy egy külső esemény fog a

politikai helyzetnek új fordulatot adni és talán felesleges rámutatnunk, hogy ez a nagyfontosságú esemény ma bekövetkezett.

Bármennyire távol is áll a napi politika esélyeitől ő felségének az Erzsébet szobor-bizottság mai alakuló ülésén köztudomásúvá vált nagyelkü elhatározása, illetve óhajtása, nem lehet annak felismerése elől elzárkózni, hogy a Hentzi-szobor eltávolításának kérdésébe az ország közvéleménye — ne báró Bánffy Dezső sikereinek szaporodását lássa.

Az összes parlamenti klubok ma a király elhatározásának hatása alatt állottak. A szabadelvű körben a legnagyobb lelkesedéssel fogadták a királyné-szobor helyének szerencsés megválasztásának hírért, az ellenzéki körökben pedig — bár itt is általános megnyugvással és helyesléssel fogadták a Hentzi-szobor eltávolításának eszméjét — vegyes érzelmekkel vették azt tudomásul, mert felismerték, hogy kifelé nagyon latbavágó tény az, ha egy szerencsés kormányelnök a korona bizalmát annyire bírja, hogy az ország majdnem mindegyik vágya ép a leghevesebben megtámadott miniszterelnök idejében (kinek hazafiságát annyiszor kétségbe vonták) valósul meg.

Ily auspiciumok között a politikai helyzet sokat vesztett élességéből. A holnapra jósolt viharok elmaradnak. A Desseffy Emil ügyeuek ismételt szóba hozatala komolyan sohasem volt az ellenzék célja, valamint az újabb zárt ülés kieroszakolása ebben az ügyben csak tulbuzgó politikai kannengieserek agyában született terv volt. A most folyó napirend-vita még legfeljebb a jövő hét végéig fog tartani, mert az ellenzék reméli, hogy addig a kormány a kiegyezési javaslatok tárgyalását kezdeti meg.

A napirend vita befejezése után — felmerült hírek szerint — a kormány az indemnityn kívül a tárgyalásra kész ügyek közül első sorban a községek és városok regalekártalanítására vonatkozó javaslatot óhajtja letárgyaltatni és amennyiben e javaslatok ellen az obstrukció folytatódna, akkor a kettős ülés ek indítványával fog előlépni.

A kettős ülések híre ma erősen tartotta

magát politikai körökben, és az ellenzéki pártoknál élénk megvitatás tárgyát képezte. A „Magyarország” már most hirdeti ez indítvány ellen a leghevesebb ellentállást.

A holnapi ülésen nagyobb események nem igen várhatók. A holnapi szónokok sorá ez: Berger János, gróf Tisza István, Visontai Soma és ha még idő jut — Makkfalvy Géza.

KÜLFÖLD.

Kréta. Kánaéból táviratozzák nekünk: A tengernagyok értesítették a kormányzót, hogy e hónap 4-én katonasággal szállják meg a közigazgatási hatóságok hivatalait és a török hivatalnokokat nem bocsátják be. A krétai török csapatoknak minden szolgálatot be kell szüntetniök és vissza kell térniök kaszárnyáikba. A katonáknak nem szabad a kaszárnyákból fegyverrel távozniök. A csendőrséget elbocsátják. A Szuda előtt vesztglő szállítóhajóknak annyi csapatot kell fölvenniök, a mennyit csak bírnak. A török kormányt fölszólították, hogy sürgősen küldjön ki gőzhajókat a hátramaradt csapatok elszállítására. A tengernagyok gondoskodni fognak a szertár őrizetéről. A török tengerész-katonákat egy Szuda előtt-vesztglő panczélóhajóra viszik. A tengernagyok föntartják azt a jogukat, hogy határozataik végrehajtására a kellő rendszabályokhoz nyuljanak.

György görög hercegnek Kréta kormányzójává leendő kinevezése — egy Rómából érkezett távirat szerint — közvetlenül várható. Oroszország azonban azon fáradozik, hogy a török ama kívánságának, hogy a szultán szuverenitása külsőleg megóvassék, megfeleljen és mindent megtesz arra vonatkozólag, hogy egy kis török helyőrség Krétának egyik városában maradjon a török fennhatóság elismerésének jeléül.

Risztics redílvus. Risztics, Sándor szerb király volt regense, aki az utóbbi időkben úgyszólván teljesen visszavonult a politikától, újból akcióba lépett. Sándor király ugyanis ma hosszabb tárgyalásra magához hívatta; hogy mi célból, az csakhamar kitudódott. Risztics nyomban azután, hogy a királytól eljött, összehívta a liberális-párt választmányát és kimondatta velük, hogy arra az esetre, ha a kormánynak szüksége találna lenni a liberálisok támogatására, a párt támogatni fogja. Sándor király elhatározta, hogy a pétervári leszerelési konferenciára Riszticsot küldi el Szerbia képviselésére.

A Fashoda-ügy.

(Távirati tudósítások.)

Ez az exotikus kérdés kezd összegomolyodni. Franciaország és Anglia között a Fashoda-kérdés körül az ellentétek mindjobban kiélesednek és ma különböző jelentések már Angliának hadikészlődéseiről tesznek említést. A francia kormány megvisszarendelte Fashodába Marchand parancsnokot. A kérdés további fejleményeire bizvást kíváncsiak lehetnek Európa diplomatái.

Mai távirataink erről az ügyről a következők:

Köln, november 2.

A „Kölnische Zeitung”-nak táviratozzák Londonból:

A francziákkal való viszály néhány nap óta nagyon kiélesedett. Komoly politikai körökben kezdenek már aggódni, hogy a francia-angol viszály békésen alig lesz elintézhető. A londoni francia nagykövet nem osztja az aggódók véleményét. Courcel nagykövet kormányához intézett iratában kiemelte, hogy Salisbury legujabban tapasztalható kemény magatartása nem a minisztertanács határozataira, hanem inkább arra a befolyásra vezethető vissza, amelyet a francia sárgakönyv megjelenése óta barátai gyakorolnak rá.

A miniszterelnököt a kabinet tulslym

szen otthonosan érzi magát. Mert nála jobban kevesen ismerik a nép költészetét. Egy-egy vonás jut eszébe, ami a história eseményeiből átment a népköltésbe s most a poézisban megtisztulva, alkalmazható újból a históriára. A Benedek Elek könyvének legszébb lapjai ezek, ahol a népköltéssel aranyozza le a nép küzdelmének komor képét. A magyar nép, melynek számára ez a könyv íródott, ezeket fogja leginkább élvezni, jóllehet nem lehetne rájuk fogni, hogy tökéletesbíteniék a história-írás módszerét. De hát a népnek jobban esik egy-két virág ezer argumentumnál. Virágokban ugyanis ritkán volt még része.

Szeretettel, virágokkal fölfegyverkezve kutat Benedek Tiborcék után. Megpihen náluk, ahogy a pogányság idején a hét vezért támogatták, meglátja bennük a nemzeti vonást, mikor a keresztiség után is visszasírják pogányságukat; velük van, a mikor az urak először kezdik a teherviselésre szoktatni, s amikor ezek a terhek már roskasztani kezdik; a szívüket nézi, mikor forrni próbál bennük a lázadás gondolata; elkíséri őket, mikor már tanácskoznak és a fegyvert csörgetik; elsiratja őket, mikor elbuknak az egyenetlen harcban és rettenő kínok közt bűnhődnek; a vállukra áthajolva nézi, hogyan csapják be a boldogtalanokat alku és szerződés címén; köztük busulazokban az időkben, amikor bármi névvel halt meg az ember, a díját megvette a török; látja

a Dózsa György, Gubez Máté, Karácsony György, Császár Péter és Pika Gáspár harczát és szörnyűséges halálát; ott áll a Barna Mihály cigányprimás háta mögött, mikor ez sirva mondja Rákóczynak, hogy „itt hagyod a vagyont, keresed a nincsent”; aztán lassankint Tiborcékkel együtt éledni kezd, amint Martinovichék megindítják, Kossuthék már révbe is viszik a szabadság hajóját. És ujongva áll meg velük azon a ponton, ahol a nép eljutott a szabadsághoz.

Hosszu ut, változatos, izgalommal teli. Benedek Eleknek van hozzá színe, virága elég. Kirajzolja, felvirágozza, hogy borongó emlékekkel ugyan, de mégis szivesen járja végig az ember. S úgy találja, hogy a história csakugyan arisztokratikus egy kissé, ha sohasem hajol le egészen a néphez, a névtelenek sokaságához. Pedig teljesebb véle a história, mint ahogy a Bánk tragédiája is kicsi volna a Tiborcék nélkül. A költő jól érezte ezt és Benedek Elek épen a költő szívét vitte a történetíró szemének segítségül. Harmonikus, rokonszenves munka került így ki a tolla alól: kedves olvasmány a népnek, amelyhez ritkán bocsátkozott le a tudomány. Ez a könyv egészen neki készült. A nép története a népnek. Gyönyörűséggel és tanulsággal fogja forgatni.

Mi pedig nagyobb érdeklődéssel várjuk azt a második kötetet, amelyik ennek a magyar népnek a jelenét, szokásait, életét rajzolja meg „a bölcsőtől a sírig.” Kapp.

inkább csak tolja, mint támogatja. Az a meggyőződés, hogy az egész nép áll a kormány mögött, nem engedi meg, hogy engedékenységet vagy pláne bátortalanságot tanúsítson a kormány Franciaországgal szemben. A legcsekélyebb incidens explózióhoz vezethet.

London, november 2.

A „Daily Graphic” állítólag hivatalos párisi forrásból arról értesül, hogy Baratiert azzal a paranccsal küldték Kairóba, hogy Marchand térjen vissza Fashodába és onnan kísérelve vonuljon vissza a Felső-Ubangi irányában. Hír szerint meg fogják kérni az egyiptomi kormányt, hogy csapatokat küldjön ki, amelyek Marchand-t a visszavonulásban kísérik. A tárgyalásokat állítólag a Courcel londoni francia nagykövet részéről előterjesztett javaslatok alapján fogják megindítani.

Az összes angol kikötőkből érkező táviratok egy valóságos hajórajnak mozgósítását jelentik. Hétszáz tisztet és tartalékos fedélzeti tisztet meg legénységet hívtak be a Plymonthba rendelt űrhajók legénységének kiegészítésére. Porstmouthban lázas tevékenység uralkodik. Vancouverből jelentik, hogy 7 czirkálójá és torpedónaszád áll készen. Shanghaiból jelentik, hogy az odaváló angol flotta parancsot kapott, hogy Hongkongba menjen. A halifaxi tengernagy is parancsot kapott, hogy hajórajja tengerre készen álljon. Afrikában kelet felé menetelő 3000 francia senegáli közül hatszáz Bar el Ghazel előtt áll. Harwichban egy orosz kémet fogtak el, ki az őrszemtől a löportár felől kérdezősködött.

Híre van, hogy Oroszország Anglia figyelmét felhívta Egyiptomnak megígért kiürítésére és pedig azzal a közvetlen kérdéssel, hogy mikor szándékozik azt a brit kormány végrehajtani. Valószínűleg ezzel függenek össze azoknak a lázas fegyverkezéseknek hírei, melyek ma minden brit kikötőből érkeztek. Egy halifaxi távirat azt mondja, hogy az ottani hajógyár éjjel-nappal dolgozik, hogy a munkában levő hajók elkészüljenek, hogy minden pillanatban tengerre szállhassanak. Egy vancouveri távirat is figyelmet érdemel, amennyiben szintén ily szakadatlan hajógyári munkáról beszél, a kanadai Esquimaulthól, ahol hét angol czirkálójá áll indulásra készen.

Páris, november 2.

A lapok tovább is azt hangoztatják, hogy Fashoda kiürítése lehetetlen. Cornely azonban azt mondja a „Figaro”-ban, hogy Fashoda kiürítése semmi esetre sem volna Franciaország megalázása és kifejté, hogy örültség volna Fashoda kedvéért a civilizáció négy sarkát lángra lobbantani. Yves Guyot azt mondja a „Siècle”-ben, hogy Marchand nem szándékozik visszatérni Fashodába.

Vilmos császár Palestinában.

(Távirati tudósítások.)

Zavartalan ünnepek között időzik a német császár és felesége a Szentföldön. Az ő erős egyénisége itt sok alkalmat talál a megnyilatkozásra és így mi sem természetesebb, hogy II. Vilmos a szent sir környékén is beszédeket mond, melyekben a vallási érület mellett megszólal a német hazafiság hangja is.

Mai távirataink ezek:

Jeruzsálem, november 2.

Mikor a császár és kísérete a templomosok házában keresztülvonult, Vilmos császár megköszönte a fogadtatást a templomosoknak, akik — egymend — megmutatták, miként kell a német királynak becsületet és jöhet szerezni és vadon er-

dőket ismét megtermékenyíteni. A császár azután közölte a württembergi királynak küldött táviratát, amelyben azt mondja, hogy Haifában, Jaffában és Jeruzsálemben sok sváb földit talált jó egészségben. A király megbizta őt, hogy adja át nekik üdvözlését. Azután ezt mondta a császár:

Ti, akik itt laktok, könnyebben merítetek egyre újabb ösztönzést a jóra, mint mi többiek. Remélem, hogy Törökországgal való barátságos viszonyunk, különösen a szultánnal való barátságom jövőre is meg fogja könnyíteni feladatokat. Ha valamelyeknek oltalmamra van szüksége, itt vagyok. Forduljon hozzám, akármilyen vallású is, mert a német birodalomnak módjában van a külföldön lévő polgárainak hathatós védelmet nyújtani.

A német császári pár a La dormition de la Sainte Vierge ünnepies birtokbarétele után, hétfőn délután, meglátogatta Dávid sírját, a muzulmánok legszentebb helyeinek egyikét, azután a coenaculumot és az örmény patriarkátust. Este nagy udvari ebéd volt a török hatóságok részére. Ma reggel a császári pár lóháton kirándult az Olajfák-hegyére, a Gethsemane-kertbe és Bethániába. Délben a császár Aurelio pátert, a Szentföld latin őret fogadta, aki a német Ferencz-rendi szerzetesek kíséretében Betlehemre és az Olajfák-hegyére vonatkozó emléktárgyakat és egy igen értékes császári czimert adott át, amelyet a betlehemi Ferencz-rendi kolostorban készítettek gyöngyházból. A reggelihez hivatalos volt Schneller páter, aki a császári párt az Olajfák-hegyére tett kiránduláson kísérte.

Arra az estélyre, amelyet a császári pár hétfőn este adott, hivatalos volt a papság és a Johanita-rend lovagjai, akik a Megváltó-templomnak felszentelésére ide jöttek. A császári pártak előtt tűzijátékot gyújtottak, amelyhez a szultán küldte Kostantinápolyból a szükséges szereket. Az Olajfák-hegyének megtekintése alkalmával a császári pár egy ideig a Ferencz-rendi kolostor kertjében időzött, a hol Crescentius veszfáliai születési német páter kalauzolta őket, aki annak idején részt vett a német-francia háboruban. Az evangélikus árvaház megtekintésénél Chnellernek, az árvaház alapítójának özvegye és két fia kalauzolta a császári párt, amely a nagy intézetnek valamennyi helyiségét megnézte és több előadást is meghallgatott. Csaknem két órát töltött a császári pár az intézetben, aztán visszatért a sátor táborba.

Jeruzsálem, november 2.

Vilmos császár a Szentsir-templomban tartott istentisztelet alatt táviratot küldött az orosz czárnak, aki táviratilag köszönte meg a megemlékezést.

Jeruzsálem, november 2.

Vilmos császár ma a francia konzult fogadta, azután pedig egy zsidó küldöttség tisztelettel nála, amely a palesztinai zsidó-kolónia képeit tartalmazó albumot nyújtotta át. A küldöttség vezetőjének beszédére azt válaszolta Vilmos császár, hogy számíthatnak jóindulatu érdeklődésére mindazok a törekvések, amelyek Palesztina mezőgazdaságának emelésére irányulnak a török birodalom javára, a szultán szuverenitásának teljes tiszteletben tartása mellett.

London, november 2.

A császár utazásának további programját európai bonyodalmak következtében megváltoztatta. Az a hír, hogy ez a változtatás a roppant forróság miatt történt, nem felel meg a valóságnak. Vilmos császár Jaffán át egyenesen tengerre száll, a Jordán felé és a Holt-tengerre nem megy és csakis Damaskusba utazik. Visszatérését november 16-ára tűzte ki.

Az igazi ok az, hogy a török rendőrség biztos értesülést szerzett, hogy Jerikóban sikerült három anarchista nak elrejtőznie, akik Alexandriából kelő időben megugrottak és Jerikóban akarják a tervezett merényletet végrehajtani.

TÁVIRATOK.

A Dreyfus-pör revíziója.

Páris, november 2. Chanoine tábornok tegnap délután az Elyséebe ment és egy órát töltött Faure elnökkel. A beszélgetés alighanem a körül forgott, hogy Lockroy, aki ideiglenes hadügyminiszter volt, vonakodott Chanoinet a legfelsőbb haditanács tagjává kinevezni.

Du Paty de Clam ismét Párisba érkezett.

A „Courrier du Soir” értesülése szerint a semmitőszék első sorban a volt öthadügyminisztert fogja kihallgatni.

Páris, november 2. Ellentétben a korábbi jelentésekkel, az hírlik most, hogy Athalin volt ügyész, aki most a semmitőszék tagja, bizták meg a Dreyfus-ügy vizsgálataival. A hír abból keletkezett, hogy Loew elnök és Athalin, törvényszéki szolgák kíséretében szállították át a Dreyfus-iratsomót a semmitőszék iktatójába.

Páris, november 2. Judet, a „Petit Journal” kiadója, aki ellen beszüntették az eljárást abban a pörben, amelyet Zola ellene hamisítás miatt indított, most panaszt adott be Zola ellen hamis vádaskodás miatt. Judet azonkívül négy lapot is be fog pörölni rágalmazás miatt.

A vajudó béke.

Pétervár, november 2. A „Novosztij” az Egyesült Államoknak a Filippini-szigetekre vonatkozó követeléséről írva, azt mondja, hogy a nagyhatalmak ellen Spanyolországhoz hasonlóan tiltakozhatnának, mert több nagyhatalomnak érdekében áll a status quo föntartása. Végső esetben választott bíróság útján kellene rendezni a kérdést.

Páris, november 2. A Havas-ügynökségnek jelentik Cadixból: A „Montserrat” nevű oceánjáró gőzös tegnap Gibarából 1408 spanyollal, akiket visszahoztak hazájukba, ideérkezett. 98 spanyol utközben meghalt. A betegek száma meghaladja a 800-at. Az amerikaiak állítólag a nagybeteg elszállítását is javasolták, jöhetnek állítólag haldoklók is voltak közöttük.

Washington, november 2. Félhivatalosan kijelentik, hogy az Egyesült-Államok kormánya elhatározta, hogy a háború költségeit, beleértve a jelenlegi és jövőbeli nyugdíjakat, az utolsó dollárig ismét be fogja hozni. A kiadások és a szerzett birtokok értékének végleges mérlegét illetőleg azt hiszik, hogy a Spanyolországnak fizetendő kárpótítás nem lesz több 25—40 milliónál. Az ellenségeskedések megújulásának lehetőségét közönyösen fogadják, mert azt hiszik, hogy Spanyolország képtelen Amerikának ártani.

Ciaz fegyverkezés.

Róma, november 2. Nagy feltűnést kelt, hogy Fournier admirális Párisba való utazása előtt a Bisaria-kikötő tengerészzeit váratlanul megeskette. Olaszországban éjjel-nappal munkálkodnak azon, hogy a fegyverkezést tökéletesítsék. A kikötő legénységét szaporítják. A bejáratot torpedóhajók őrzik.

Kína.

London, november 2. A Reuter-ügynökségnek azt jelentik Vej-Haj-Vejből, hogy mind a hét ott veszteglő hadihajót teljesen hadi készenlétben tartják. A „Victorious” és „Undaunted” nevű páncélos hajók Csé-fu mellett teljes készén-készlettel látták el magukat. Ugy mondják, hogy Port-Arthur mellett nagy orosz hajóraj vesztegel.

Zsidó-telep Oroszországban.

Pétervár, november 2. Ma tették közre a Günaburg-Horác báró bessarábiai birtokán, Dschad-Abadban létesítendő zsidó földművelési iskola alapításáról szóló törvényt. Az 500 deszjatinára terjedő birtokot földműveléssel foglalkozó zsidók telepítése céljából parcellázzák. A telepek az első négy esztendőben nem fizetnek adót.

HIREK.

Erzsébet királyné szobra.

(A Hentzi szobor eltávolítása.)

Az Erzsébet királyné szobrának létesítésére alakult országos bizottság báró Bánffy Dezső elnöklése alatt ma tartotta alakuló ülését. Ebben az ülésben nevezetes dolog történt. A miniszterelnök ugyanis bejelentette, hogy ő felsége a királyné szobrának helyére nézve külön óhajtatást nyilvánított, mely bizonyára országszerte a legnagyobb lelkesedést fogja fölkelteni. E hely: — Hentzi szobrának helye! (A Hentzi szobor természetesen elkerül végre a magyarság szeme elől.) Képzeltető az a lelkes hangulat, melylyel a bizottság tagjai ezt az óhajtatást a magukévá tették. A nemzet egy régi vágya valósul meg ezzel a szerencsés választással.

Magáról az ülésről a következő tudósítás szól:

Az Erzsébet királyné emlékének törvénybe iktatásáról szóló 1898. évi XXX. törvény-cikk végrehajtása érdekében alakított országos bizottság ma délelőtt tizenegy órakor tartotta alakuló ülését báró Bánffy Dezső miniszterelnök elnöklésével. Jelen voltak: báró Atzél Béla, gróf Andrássy Tivadar, gróf Bánffy György, Benczur Gyula, Beöthy Zsolt, Berzeviczy Albert, Bubics Zsigmond, gróf Csekonics Endre, Dedovics György, Gyulai Pál, Halmos János, báró Harkányi Frigyes, Hauszmann Alajos, Jókai Mór, Hoek János, gróf Karátszonyi Jenő, gróf Keglevich István, báró Liphay Béla, Lotz Károly, Márkus József, Rákosi Jenő, Ráth György, Rátkay László, Roskovics Pál, Szinnyey-Merse Pál, Steindl Imre, Szilágyi Dezső és Tarkovich József, Hazay István dr., miniszteri segédtitkár, mint jegyző.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök az országos bizottságot megalakultnak jelentette ki. Miután következett a minisztertanács javaslata alapján előterjesztett eljárási szabályzat tárgyalása, amelyet a bizottság általánosságban és részleteiben elfogadott, a szükebbkörű végrehajtó bizottságha Andrássy Tivadar grófot, Halmos Jánost, Hauszmann Alajost, Keglevich István grófot, Lotz Károlyt, Rákosi Jenőt és Szinnyey-Merse Pált küldvén ki. Együttal jelentette a miniszterelnök, hogy e végrehajtó-bizottság elnökévé a minisztertanács határozata alapján Ráth György, a képzőművészeti társulat alelnöke fog kinevezetni.

Az országos bizottság ezután a gyűjtött összegek nyilvántartásának kérdésével foglalkozott s elhatározta, hogy felhívást fog kibocsátatni, amely szerint minden intézet és magános, akinél ily összegek vannak, az ellenőrzés szempontjából az adatokat szolgáltatassa be a miniszterelnökségnek.

Azután a szobor helyének kérdése került tárgyalás alá.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök előterjesztette, hogy ő felségének az az óhaja, hogy az Erzsébet-szobor a budavári Szent György-téren állíttassék föl, ahol jelenleg a Hentzi-szobor áll.

Az országos bizottság az előterjesztést egyhangulag és lelkesedéssel tudomásul vevén, a szobor helyére nézve a felséges ur óhaja értelmében határozott.

Az országos bizottság végül utasította a végrehajtó bizottságot, hogy ezen az alapon tegyen a továbbiakra nézve javaslatot.

November elsejével új előfizetés nyílt lapunkra:

Előfizetési árak:

November hóra 1 frt 20 kr.

November 1-től december 31-ig 2 frt 40 kr.

Kérjük azokat a vidéki tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése november hó 1-én lejárt, hogy az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodjanak, nehogy a lap pontos küldése fennakadjon.

A kiadóhivatal.

Lapunk mai száma 16. oldal.

— A király Budapesten. A király ma este Bécsből külön udvari vonaton Budapestre indul kilenczfél órakor és holnap, csütörtökön reggel 5 óra 45 perczkor érkezik ide. Délelőtt tíz órakor ő felsége általános kihallgatást ad, délután félhárom órakor pedig Gödöllőre utazik, ahonnan csak a jövő hétfőn tér vissza a fővárosba.

— Személyi hírek. A király Bécsben ma kihallgatáson fogadta Szögyény-Marich berlini nagykövetet, aki a jövő héten visszatér állomására. — Apponyi Albert gróf ma este Budapestre érkezett békési uradalmaról.

— A Bethlen-család gyászja. Gróf Bethlen Józsefnek hosszas betegség után ma délben hetvenéves korában Budapesten meghalt. A megboldogultnak első férje gróf Leiningen tábornok volt, ki Aradon tizenkét társával együtt martírhalált szenvedett. Mindenki emlékezik még arra a levélre, melyet a szerencsétlen tábornok, közvetlenül kivégeztetése előtt, fiatal nejéhez írt. Évekkel az arádi tragédia után a tábornok özvegye gróf Bethlen József hitvese lett, aki maga is egyik hőse volt a szabadságharcnak. — Az utóbbi hónapokban erőt vett az agg urnőn régi szivbaja és kínos fuldoklási rohamok gyötörték, úgy, hogy házi-orvosát, dr. Balogh Tihamert több ízben éjjel kellett elhivatni hozzá. A nyarat még Visegrádon töltötte, ahol gyakran meglátogatta őt Görgei tábornok is, férjének egykori vezére és fegyvertársa. Néhány nappal ezelőtt heves görcsroham lepte meg, mely annyira összerőzte finom szervezetét, hogy csakhamar kimerült és meghalt.

— Poliükusok, mint írók. Sehol a világon sincs annyi kormányválság, mint épen Franciaországban. Következésképp ott van a legtöbb ex-miniszter is. Közülök most egyszerre hárman új mesterséget kezdtek: áttértek az irodalomra. Hanotaux, a volt külügyminiszter épen most fejezte be Richelieu életrajzának harmadik kötetét. Cavaignac belefogott a jelenlegi Németország történetének a megírásába. Rambaud visszatért megkezdett művéhez, egy általános történelem megírásához, melyet rövidesen már be is akar fejezni. A francia kormányok helyzetét tekintve, valószínű, hogy a közel jövőben szépen fog szaporodni az exminiszter-írók száma.

— A kapuczinusok sirbolyájában. A király ma reggel leányával, Mária Valéria főhercegnővel ellátogatott a kapuczinus-barátok által őrzött családi sirbolyba. Nyolcz órakor állott meg az udvari fogat a kolostor kis mellékajtaja előtt. A páter guardian fogadta a felséges vendégeket, akik első sorban Erzsébet királyné koporsóját keresték fel. Odaérve mind a ketten térdnélva buzgóan imádkoztak. Majd Rudolf trónörökös és Zsófia főhercegnő koporsójához vezette a páter guardian a királyt és leányát. A magas vendégek még több családtag koporsóját is felkeresték, mindenütt elmondva egy-egy imát. Körülbelül fél óráig időzött a király és a főhercegnő a kriptában. Az özvegy trónörökösné, Stefánia főhercegnő, leánya Erzsébet főhercegnő kíséretében látogatta meg a családi sirbolyt. A királyné koporsójára helyeztek koszorút. Egy-egy koszorút helyeztek a trónörökös koporsójára is.

— Az elfogott újságíró. Hecht Jaroslávot, mint lapunknak Bécsből telefonon mondják, ma délután a tartományi főtörvényszék határozatára szabadságra helyezték. Az eset kissé komplikálódott a mai nap folyamán. Hecht tudvalevőleg panaszt emelt elfogatása ellen. Ma délelőtt a vizsgálóbíró maga elé idézte és tudatta vele, hogy ellenfele, Gregorig, a védője dr. Porzer útján megkérte a bíróságot, hogy Hechtet bocsássák szabadon. Hecht erre kijelentette, hogy ellenfelének közbenjárására nem akar szabadságra jutni, hanem igen is követeli, hogy a bíróság az ő saját panaszát tárgyalja és ennek alapján adják neki vissza a szabadságát. Ő szívesen vár addig, a míg ezt a határozatot meghozzák. Ez a határozathozatal teljesen elmaradt volna, ha Hecht Gregorig képviselőjének kértére szabadságra akarta volna magát helyeztetni. Így azonban a tartományi fő-

törvényszék ma délután fél három órakor tanácskozássra gyűlt össze és határozata alapján Hechtet még a délután folyamán szabadon bocsátották.

— Földrengés. Catániából táviratozák: Ma délelőtt 11 óra 24 perczkor Catániában gyöngé, Biancavilla és Grannichele községekben pedig erős földrengést éreztek, amely a lakosságot nagyon megrémítette.

— Kitüntetés a pestis után. A pestis-veszedelem megszűnt Bécsben s a király nem feledkezett meg azokról, akik a baj elhárításán buzgókodtak. Október 31-én kelt elhatározásával ugyan a következő kitüntetéseket rendelte el ő felsége:

Poock drnak, a pestisesek orvosának a Ferencz József-rend lovagkeresztjét;

Mayer dr. Lloyd-társasági orvosnak a koronás arany érdemkeresztet;

Klimesch drnak, a Ferencz József-kórház igazgatójának a harmadosztályu vaskorona-rendet;

Friedinger dr. országos közegészségügyi felügyelőnek, Kretz dr. Ferencz József-kórházi profektornak és Bergernek, az alsó-ausztriai helytartóság főmérnökének a Ferencz József-rend lovagkeresztjét;

Dürrennek, a kórház gondnokának a királyi tanácsosi czímet;

Ghon dr. asszisztensnek és Nudera gondnoksági hivatalnoknak a koronás arany érdemkeresztet adományozta; néhány jezsuita nővérnek pedig, aki a kórházban ápolóskodik, az Erzsébet-rendjelet és Erzsébet-érmeket adta.

Tegnap reggel értesítette a kabinetiroda a kitüntetésről az alsó-ausztriai helytartóságot, amely aztán intézkedett, hogy a kórházban készülődjenek a fogadásra. A kórházi vezetőség erre nyomban telefonon az ablakhoz rendelte a kitüntetteket. Ezek kinyitották az ablakot és ott maradtak. Nemsokára megjött a kiküldött hivatalnok. Néhány méternyire az ablaktól megállott és bekialtott. Mayer doktornál például így:

„Ő exczellenziája az alsó-ausztriai helytartó nevében közlöm önnek, hogy ő felsége önnek legkegyelmesebben a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.”

Mayer dr. nagyon meg volt lepette és állg tudott szóhoz jutni.

— Köszönöm, Köszönöm! kiáltott ki az ablakon.

A hivatalnok erre tovább ment a többi kitüntetethez. Hoheggernél, aki az Erzsébet-érmeket kapta, nem nyitották ki az ablakot, mert rosszul érezte magát. A király kegyessége valósággal fölvilágyozta a bágyadt, kimerült kórházi embereket.

— Dreyfusról. Jean Hess, a párisi „Matin” munkatársa folytatja az Ördögsgizetről és Dreyfusról szóló leírásait. Mikor Dreyfust deportálták, az ördögsgizeti orvosok nem akarták a felelősséget elvállalni Dreyfus életéért, mert régi májbaja, anémiaja és az erkölcsi szenvedések nagyon megrongálták egészségét. A cayennei parancsnok telegrafált Párisba.

— Mit tegyek? Az orvosok nem vállalnak felelősséget Dreyfus életéért.

— Balzsamoztassa be ha meghal és küldje vissza a holttestét.

Ezt válaszolták Párisból. A gyarmatügyi miniszter aztán megtoldta ezt a táviratot egy levéllel, amelyben többek között ez állott:

— Ha meghalna, s ön, mint a többi fegyenczoket, őt is a tengerbe dobna táplálékul a csá páknak, akadnának olyan hitetlenek, akik azt hirdetének, hogy a halálhíre csak mese s hogy mi megszóktattuk. Szükséges tehát, hogy a halála esetén bebalzsamoztassa és hazaküldje, ha d d állit s u k k i P á r i s b a n k ö z s z e m l é r e .”

Dreyfus azonban legyőzte minden betegségét és nem halt meg. Hogy milyen szigoruan izolálták a foglyot a külvilágtól, azt a következő apróságok is bizonyítják. Egyik orvosnak megöltötték, hogy egy saját termésű dinnyét elküldjön egy barátjának, mert Deniel, a fogházfelügyelő attól tartott, hogy Dreyfus belebujt a dinnyébe. — Azokat a leveleket, amelyeket Dreyfus kapott, egészen meg-

változtatva, átírta kapta meg. A mondatok szóróját teljesen összeforgatták és egyes kifejezéseket is megváltoztattak, nehogy valami titkos módon tiltott dolgokat közöljenek vele. És Dreyfusnak mégis sikerült az érdekében megindult mozgalomról hírt kapnia. Ezt bizonyítja egy tengerész-katona is, akit különféle tárgyakkal a szigetre küldtek egy hajóról. Mikor ugyanis a katona partra szállt, egy ór kétségbeesve panaszkodott neki, hogy Dreyfus elájult és nem tudja, mit csináljon vele, mert nincs semmi orvossága. A katona erre elővette rumos palackját és odament vele Dreyfushoz. Rövid ideig tartó bedörzsölés után sikerült neki öt eszméletre téríteni.

— Jobban van már? kérdezte a katona.

— Igen, felelt Dreyfus, de sokkal jobban fogom magamat érezni, ha ezt a poklot elhagyhatom. Egészen nyugodt vagyok, hogy nem fogok már sokáig itt maradni.

— A román diákok strikeja. A nagyszabeni „Tribuna” mai esti lapjában egy nagyváradi táviratot közöl, amely szerint a román diákok elhárították, hogy holnap testületileg megjelennek az előadásokon.

— Munkások a főkapitánynál. Krecsányi Kálmán VIII-ik kerületi kapitány folyton foglalatoskodik a munkásokkal. Az utóbbi időben razzikiákat tartott az ipartestületek előtt ácsorgó munkások között és számos helynelküli munkást letartóztattott. A kapitányság azután azokat, akiknek munkakönyvük volt, szabadon hocsátotta. Legutóbb a nyomdászokra került a sor, akik a gyöngygyutczai Schmidt-féle vendéglő-helyiségben szoktak összejönni. Ezek között hét nap egymásután tartott razzikiát. A nyomdászok a rendszeres razzikiák megszüntetésének kieszközölése végett ma Rudnay főkapitánynál jártak, aki előtt elpanaszolták bajukat. Rudnay megígérte, hogy megvizsgálja az ügyet és ha a razzikiák megszüntetése nem ütközik a közrendészetbe, azokat a nyomdászok s általában a munkások ellen beszünteti.

— Magyar ember halála Szlamban. Megírtuk a minap, hogy a nyár elején Bangkognál a tengerbe fullt egy Bernard Gusztáv nevű ember, aki állítólag budapesti illetőségű volt. A rendőrség meg is állapította már, hogy Szőlősi Árminnak hívják a szerencsétlent, aki a távol idegenben a tengerbe fullt. Szőlősi fegyverneki születésű negyvennyolc éves könyvelő, aki harmincz évvel ezelőtt külföldre ment. Beharangozta többek közt Indiát, Kínát, Sziámot, három-négy évvel ezelőtt itthon is járt, de ismét utra ment. A rendőrség nyomozása eredményéről értesítette a bangkogi konzulátust is.

— Ki a legény a csárdában? Eperjesről írja levelezőnk: A közeli Pétervágyás község legényei múlt vasárnap a falu kocsmájában nagy mulatságot rendeztek. Huzta a cigány s a bort nem is üvegekből, hanem kancsókból hajtogatták a szilaj legények. A mulatság tetőfokát érte, mikor egy estefelé a tánczhoz a falu szépeit is beállították a kocsmába. De a lányok megjelenése csakhamar megbontotta a legények eddigi jó egyetértését. Különösen Balázs János huszonegy éves legény kötött bele a többiekbe, mert nem akarta tűrni, hogy a szeretője mással is tánczoljon. Ezen aztán összeveszték és a már részeg legények csakhamar verekedést rögtönöztek, amelynek során több legény bevett fejjel, letépett ruhával maradt a porondon. Balázs János, aki legjobban hetvenkedett, olyan súlyos sebet kapott, hogy nemsokára meghalt. A verekedő legényeket a csendőrök letartóztatták.

— A pestis örültje. Bécsből jelenté tudósítónk: Tegnapelőtt éjjelkor a Wallenstein-strasse lakóit kétségbeesett kiabálás verte föl álmukból. Ujeden rohantak az ablakokhoz és ekkor az utcán egy férfit láttak, amint föl és alá szaladgált az utcaszpon és torkaszakadtából kiabált:

— Pöcha meghalt és most nekem is meg kell hallnom.

A rendőrök és az arrajárók csillapítani igyekeztek a pestistől való félelmében nyilván megörült embert, de az végre örjöngeni kezdett és földhöz vágott mindenkit, aki hozzáközeledett. Végre meg kellett kötözni és úgy vitték a legközelebbi rendőrtanyára, ahonnan a mentők egy elmegyógyintézetbe szállították. A szerencsétlen huszonegy

éves fiatal embert Grünberger Emilnek hívják és egy nagyobb hécsi cég segédje volt. A nővérénél lakott, jó viszonyok között élt és azelőtt mindig vidám, jókedrű volt. Mikor elterjedt az első pestis-eset híre, kedélye hirtelen föltűnően megváltozott. Hogy a ragály ellen testét immunizálja, nagymennyiségű alkoholt fogyasztott, ami csak aietette örültségének kitörését.

— Előadások a muzeumban. A muzeumokban tartandó nyilvános előadások november 13-án megkezdődnek. A Nemzeti Muzeumban a régiség-tudomány köréből lesz tíz előadás, még pedig november 13-ától kezdve január 29-éig, a karácsonyi és ujévi ünnepeket kivéve minden vasárnapon déli 11 órától 1 óráig. Az előadások programja a következő:

November 13-án Hampel József dr. tart előadást az antik szobrászatról, november 20-án ugyanennek a befejezése, november 27-én Posta Béla dr. a Nemzeti Muzeum óskori gyűjteményéről, december 4-én ugyanennek a befejezése, december 11-én Huzsinszky Bálint dr. az ókori világról Magyarországon, december 18-án ugyanennek a befejezése, január 8-án Nagy Géza a magyar fegyverzet történetéről, január 15-én ugyanennek a befejezése, január 22-én Éber László dr. a hazai szobrászat történetéről, január 29-én ugyanennek a befejezése.

Az előadások látogatására vonatkozó tudnivalókat a muzeumi igazgatóság közölni fogja.

— Föltaláló gyermekek. Bizonyára már mindenkinek feltűnt, hogy a gyermekek mekkora leleményességgel eszelnek ki újabb meg újabb játékszereket. És ennek a leleményességnek igen sok és gyakran óriási jelentőségű találmány köszönhető. Így például a messzelátót is gyermekek találták föl. Egy hollandi szemüveg-készítő gyermekei ugyanis egyszer a boltjuk ajtaja előtt néhány pohárral játszottak. Két poharat egymásra tettek és azokon keresztül nézegettek. Ekkor nagy csodálkozásukra azt tapasztalták, hogy a poharakon keresztül a szomszédos templomtorony szélkakasa hozzájuk olyan közel látszott, hogy szinte megfoghatóak. A dolgot elmondták az apjuknak, aki a tülenemény okát kereste és a teleszkop nemsokára fel volt találva. — A ma használatban levő petróleumlámpákat egy Argand nevű szegény svájci ember találta föl. De az ő eredeti találmánya nagyon tökéletlen szerző volt, mert Argand még nem ismerte a ma használatos lámpa-czillindereket. Ezt az ő kis öcsöce találta föl. Argand ugyanis egy nap az általa szerkesztett olajlámpa gyár világánál dolgoztatott, miközben öcsöce egy üveggel játszadozott, amelynek a feneke ki volt törve. A kis fiu azzal mulatott, hogy az üveghengert a legkülönbözőbb tárgyakra ráhuzta. Végül az a gondolata támadt, hogy a mécesest is leborítja vele. Mihelyt ezt megtette, a láng megnövekedett és kétszeres erővel világított. Ez a dolog nem kerülte el Argand figyelmét és néhány nap múlva készen volt a czillinderes lámpa, mely évtizedeken át a legtökéletesebb világító eszköz volt.

— Katonaszökevény betörő. A krakói rendőrség nem régen egy gyanus csavargót fogott el, aki magát Zielinszky Jánosnak és budapesti illetőségűnek mondta. A nála talált több ezer forint értékű ékszer csakugyan Budapestről lopta. Az idevaló rendőrség ki is derítette, hogy a krakói foglyot Tóth Sándornak hívják, löcsei születésű kőműves-segéd, aki mint katona ötször megszökött ezredétől. A nyomozási iratokat a rendőrség ma az ügyészséghez tette át, amely intézkedett a veszedelmes csavargó kiadatása iránt.

— Öngyilkos ügyvéd. Munkácson — mint tudósítónk táviratozza — dr. Berkovics László ügyvéd főbe lőtte magát és meghalt. A kiváló ügyvéd öngyilkossága nagy feltűnést és részvétet keltett az egész környéken. Berkovics hosszabb idő óta ideges fejfájásban szenvedett. Ez volt öngyilkosságának oka is.

— Szencszi. „Crème de Fanchon” rögtönísmomító és szépség arccrème. Zeirtalan! Ártalmatlan! 1 tévely 2 korona. Kapható mindenhol. Dráktár: „Ursis” gyógyszerár, Budapest, Rákóczy-tér.

Naplrend.

Naplár: Csütörtök, november 3. — Római katoikus: Pirmin. — Protestáns: Pirmin. — Görög-ország: (október 22.) Aberc. — Zsidó: Marcheschvan 18. — Nap kél 6 óra 32 perczkor reggel, nyugszik: 4 óra 22 perczkor délután. — Hold kél: 7 óra 51 perczkor este, nyugszik délelőtt 11 óra 13 perczkor.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4—5-ig.

A közoktatásügyi miniszter fogad d. u. 4 ó.

A belügyminiszter fogad délután 4—5-ig.

Az iparművészeti társulat állandó bazárja nyitva 9—1-ig.

A honvédelmi miniszter fogad déli 12 ó.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig.

Nemzeti muzeum: Természettajzi tóra, nyitva 9—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50. krajczár belépődij mellett tekinthetők meg.

A „Hódoló diszfelvonulás”, Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrásy-ut végén, látható reggel 9-től este 5 $\frac{1}{2}$ óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekek 30 krajczár.

A monte-carloi rabló.

Páris, október 26.

Sokan vannak ók, de itt csak egyről lesz szó, akiről már jött egy-két ujdonság a lapban. Meg volt írva, hogy nagy szenzációja volt a múlt héten Monte-Carlonak: Polovezov Sándor, orosz államtanácsos és szenátor ellen hallatlanul vakmerő rablási merényletet követtek el.

Az államtanácsos két hét óta időzött Monte-Carloban, ahol feleségével együtt a telet szokta tölteni. Lakása a „Grand Hotel” földszintjén volt, az egész jobbszárny, mely egy szűk mellékutczára szolgált.

Polovezov és felesége a merényletet megelőző estén a Cercle des Étrangersben voltak. Az asszony tíz óra tájban hazament már, a férj azonban csak éjjel után egy órakor. Rögtön hálószobájába ment s a szolgálknak megparancsolta, hogy feküdjenek le.

Mikor az államtanácsos ágyába tért s a feje fölött levő villamos izzólámpát lecsavarta, halk suttogás hallatszott a szobában, mintha valaki nagyon óvatosan mozogna. Polovezov rögtön fölcsavarta a lámpát és nagy rémületére egy férfit látott maga előtt, aki kezében szorongatta azt a kazettát, amelyben minden készpénzét és feleségének ékszereit tartotta. A rabló nem engedett időt a szenátornak, hogy segítségért kiáltson. Odaugrott hozzá és ébenfa-botjával olyan erősen ütötte néhányszor fejbe, hogy az államtanácsost elborította a vér s a bot is kettétört.

Polovezov védekezett, ahogy tudott és tusakodás közben sikerült neki támadójának kisujját megharapni. A rabló fölordított fájdalomában. Ezt a pillanatot fölhasználta az államtanácsos és rákiáltott:

— Ha a pénzemet akarja, vigye el, csak hagyjon békében!

A támadó erre hóna alá kapta a kazettát s az ablakon át elmenekült. Polovezov rögtön föllármázta a cselédséget; mivel a rabló botja súlyos sebeket ejtett rajta, bevitték felesége hálószobájába. Orvost is hívtak, aki konstataálta, hogy a fején több mély seke van.

Még azon az éjszakán megjelent Polovezov lakásán a rendőrbiztos, az ügyész és a vizsgálóbíró. Reggelig kutatták a parkban és a hotel-épületben a rabló nyomát — de hiába. Ellenben megtalálták a kertben a dobozt. Pénz nem volt benne, az-ékszerekből azonban semmi sem hiányzott.

A kazettában az államtanácsos jelentése szerint a következő értékek voltak:

60.000 frank francia bankjegyekben,

8000 líra olasz papírpénz,

30.000 frank értékű ékszer.

A monte-carloi rendőrség kora hajnalban táviratozott az összes határállomásokra, Dél-Franciaország összes kikötőibe és természetesen Párisba is. A vakmerő ember emélfogyva nem menekülhetett el; mert ő Monte-Carloból gyalog a tizenegy mértföldnyire fekvő Beaulieube ment, ahol fölszállt az expressvonatra és Párisba utazott.

Hamard, a párisi rendőrség főnöke nagy fogadtatást készített elő a rablónak a déli vasuti pályaudvarban. Mikor az féltízkor délelőtt a nizzai expressszel berobogott a perronra, számtalan de-

tektív várt rája. Személyleírása meg volt nagyjában: az államtanácsos emlékezett rá.

Egyszerre kiugrik egyik kocsiból egy gyanús fiatal ember. Hamard odamegy hozzá és fölzólija:

— Huzza le a keztyűjét!

A megszólított erre nyugodtan, sőt szemtelenül így szólott:

— Ah, ön a kezemen levő harapást akarja látni? Igen, én vagyok az, akit keres. A hatvan-ezer frank itt van a zsebemben. Többet ne kérdezzen tőlem!

A rablót erre közrefogta néhány rendőr és bevitte a prefekturára, ahol kikutatták a zsebeit. Találtak nála negyvenháromezer frank francia és hétézeröt száz líra olasz pénzt. A hiányzó tizenhétézeröt száz frankról nem akar tudni.

Ujjain szebbnél-szebb gyűrűk csillogtak. Az egyikről megkérdezi a rendőrbiztos:

— Honnan szerezte ezt?

— Valamennyit Gurko tábornoktól, a néhai varsói kormányzótól loptam. Nevem Ivanov János.

Többet nem vallott. Az államtanácsos ma már jobban érzi magát és fogadhatja nagyszámu vendégeit. Legutóbb Kuropatkin orosz hadügy-miniszter is meglátogatta.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Operaház. A magyar királyi Operaházban a „Walkür” előadását már két ízben el kellett halasztani. Azért a szombati előadás feltétlen biztosítása végett az igazgatóság Brunhilde szerepének személyesítésére felkérte Szilágyi Bellát, aki a szerepet 1889-ben itt kreálta. A művésznő a fel szólítást elfogadta és szombaton fellép a „Walkür”-ben. Kitalás van arra is, hogy a szezon további folyamán még néhány kiválóbb szerepben vendégszerepelné fog.

* Eibllás asszony. A Népszínházban pénteken lesz a bemutató előadása Roger operettejének, a „Bibllás asszony”-nak. A darab jelmezes főpróbája holnap, csütörtökön délelőtt 10 órakor lesz.

* A Vígsház újdonsága. A Vígsház legközelebbi újdonsága Thury Zoltánnak „Katonák” című háromfelvonásos színműve lesz. A darabból ma tartották az első próbát, amelyen a szerző is jelen volt.

* Filharmoniai hangverseny. A filharmoniai-társaság vezetősége úgy Erkel Sándor, mint Richter János óhajára új szerkezetű dobogót szándékozik alkalmazni. Már a 9-iki első hangversenyen, melyet Erkel Sándor vezénylete alatt Schmedes Erik közreműködésével rendeznek, látható lesz az új dobogó. Ezen a pódiumon a hegedűsöket lépcsőzetesen helyezik el. Az új berendezés a bécsi mintára készült és az a rendeltetése, hogy az egyes hegedűk jobban érvényesülhessenek.

* Feszty-kiállítás a műcsarnokban. Szombaton, november 5-ön külön kiállítás nyílik meg a műcsarnokban Feszty Árpád képeiből. Feszty ugyanis két történelmi képet fejezett be mostanában, „Zoltán eljegyzése”-t és „A bánhídi csatá”-t. E két nagyobb képen kívül Fesztynek több színrázlata és tizenhárom aquarellje is ki lesz állítva, amelyeket nagy képeihez előzetesen festett.

* A pozsonyi színészet. Sok panasznak, sok sérelemnek volt a tárgya már, hogy Pozsonyban még mindig a német színészet járja. A magyar színész csak akkor vonulhat be a pozsonyi muzeumtemplomba, amikor már vége van a tulajdonképeni szezonnak. Azok a szerződések, amelyeket a pozsonyi városi tanács a magyar és a német színigazgatókkal hat év előtt kötött, nemsokára lejárnak és újra felmerül az a kérdés, vajjon ezután ne legyen-e teljesen magyar Pozsony város színésze? Az ottani Toldy-kör ebből az alkalomból memorandumot nyújtott be a városi képviselőtestülethez, amelyben erősen kiemeli annak a szükségét, hogy Pozsony kulturája végre magyar legyen és a „Városi színház”-ban ne játszasson más, csak magyar társulat. A mi nézetünk is az, hogy e jogos kérelemnek végre eleget kellene tenni, mert hiszen ha lassan is, mégis csak fognak talán a Kraxelhuber Tóbiások.

Wlassics a művészi ízlésért.

A közoktatásügyi miniszter, mint tudjuk, rajta van, hogy a tanuló ifjúságban a művészi ízlést nevelje. A napokban érdeme szerint méltányoltuk ezt az ideát és örülünk, hogy megvalósítása nem késett sokáig. A miniszter ugyanis most a Budapesten levő felsőbb állami tanintézetekhez (középiskolákhoz, polgári, kereskedelmi és felsőbb leányiskolákhoz stb.) rendeletet intézett, amelyben megjelöli az utat arra, hogy az ifjúságban a művészet szeretete megcsirázzék.

A miniszternek természetesen gondja lesz arra, hogy a művészet kultuszát tanulja meg az egész ország fiatalága és ennél fogva a vidéki iskoláknak fog szólni egy későbbi rendelet, amelylyel most foglalkoznak a minisztériumban.

A budapesti iskolákhoz intézett rendelet így hangzik:

„Meggyőződtem arról, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum régiségtárát, néprajzi gyűjteményét és képtárát, valamint az Országos Képtárt sem látogatják a középiskolai tanulók oly gyakran, amint azt az iskola céljai s a közművelődés érdekei megkívánják; vagy amennyiben felkeresik is e gyűjteményeket, ismeretkörüket tagítanók s a kiállított tárgyakon ízlésüket nemesíteniök, kellő vezetés hiánya miatt, ritkán van alkalmuk. A Magyar Nemzeti Múzeum régiségtárának bemutatása a szemléltető eszközök hiányával küzdő történettanárainknak nemcsak arra adhat alkalmat, hogy eredeti történelmi emlékekhez fűhessék a tanításnak egyes szakait s a közvetlen szemléltetés erejével keltsék fel növendékeikben a hazafias közelet és lelkesedés érzéseit, hanem már a régiség varázsánál fogva is érdeklő szép formák s a formákhoz alkalmazkodó diszkrét czéltudatos szemléltetése révén észrevétlenül szoktatja az ifjú fogékony lelkét a művészi megoldásnak tiszteletéhez s emeli gondolatait és érzéseit lassankint a szépérzéknek magasabb színvonalára. A néprajzi gyűjtemény nemcsak a földrajzi és történelmi oktatáshoz fog becses adalékokat szolgáltatni, hanem ifjúságunkat meggyőzheti arról, hogy a legősibb és a legrititívebb népet is mindenkor az emberi léleknek a szépség felé törekvő ösztöne vezette arra, hogy használati tárgyainak alakját a gyakorlati cél mellett úgy formálja meg, hogy kedélyét és ízlését is kielégítse. Alkalmom nyílik itt fajunk természetes szépérzékének kiemelésére mellett lépten-nyomon utalni arra, hogy ez a nemzet részületelt a művészetre, melynek felvirágzása, ha késett is a történelmi nehéz körülmények miatt, de ma már lendületben van.

Az újabb korok magasabb irányu fejlődésének megértetése végett aztán az iparművészeti múzeumba kell vinni a növendéket. A Nemzeti Múzeum archeologiai osztálya, mely a pannoniai régiségeket foglalja magában, nemcsak az ókori történelmi és a latin irodalmi tanítás szempontjából fontos, hanem abból a szempontból is, hogy a római császári kor műparában kifejezésre jutó műveltséget ismerteti meg a tanulóval, a görög plasztikai gyűjtemény pedig legalább némileg megközelíthető képet adhat a tanulóknak az alaki szépség amaz alkotásairól, melyeket az a kor szinte eszményi tökéletességben hozott létre.

Megismervén az ókor művészi felfogásának szellemét, a kincsleletek, köemlékek, fegyverzetek és érmeik ismertetése révén a népvándorlás, honfoglalás korán át fokozatos egymásutánban lehet-vezetni a tanulót s mai állapotokhoz.

Az országos képtár fogalmat nyújt a tanulóknak a különböző nemzetek művészeti korszakairól, míg a Nemzeti Múzeum képtára az újabb idők művészetét tárja fel.

A múzeumok mellett a művészeti érzéknek legbatalmasabb nevelő eszközei a tárlatok. A jól kiválasztott műtárgyakból álló kiállítások ugyanis összehasonlításokra nyújtanak alkalmat s jó vezetés mellett nemcsak felébrésztetik, de irányozhatják is a növendék művészi ízlését.

A szép felismerésére vezető érzéknek fel-

ébrésztése és kiművelése, a művészi alkotások önzetlen tiszteletének kifejlesztése oly paedagogiai feladatok, melyekről a középiskola minden lehető eszköz felhasználásával köteles gondoskodni. Végül, hogy a művészi alkotás módjairól is fogalmuk legyen a tanulóknak, időnkint s mintegy jutalomképen a legkiválóbbakat el lehet vezetni egyes kiválóbb festő- és szobrászműtermekbe, mely látogatásokra való engedély ki-észközléseért művészeti ügyosztályomhoz kell fordulni.

Nyilvánvaló, hogy mindezen látogatások csak akkor lehetnek az ízlés fejlesztése szempontjából valóban gyümölcsözők, ha — miként fönnebb érintém — tanári szakértő vezetés mellett mennek végbe. A cél nélkül való felületes nézés, melynek irányadó szempontjai nincsenek s amely inkább a rikitót, a feltűnőt, szembeötölt, vagy a kuriozumokat keresi, az ízlés megromlására vagy legalább is megtévesztésére vezethet; hogy a tanuló valóban okuljon és nemesbűljön, a látásban iskolázott szem gondosságára és a legszebbet méltatni tudó érétebb itélet irányítására van szükség.

Felhivom czimedet, hogy buzdítsa minden alkalommal a tankertületben levő középiskolák tanárait, hogy a közgyűjteményeket, különösen pedig a Magyar Nemzeti Múzeum képtárát, régiségtárát és néprajzi osztályát, az országos képtárt, az iparművészeti muzeumot, valamint a képzőművészeti és iparművészeti kiállításokat is, lehetőleg gyakran látogassák tanítványaikkal és e gyűjteményeknek az ismeretkör kiszélesítése és az ízlés nemesítése szempontjából való ismertetése közben különösen a nemzeti, a fajbeli műveltség szempontjainak kidomborítására törekedjenek.

Együttal teljes igyekezettel legyenek rajta a tanárok, hogy az önképzőkörök, mint olyanok, a művészeti és iparművészeti, valamint művészettörténelmi dolgozatok szokásba hozatalára is figyelmet fordítsanak, s az országos magyar képzőművészeti társulat, valamint az országos magyar iparművészeti társulat tagjai közé belépjenek, ami által mindazon kedvezményekben részesülhetnek, melyeket e társulatok a hazai művészet érdekeinek szempontjából tagjaiknak évről-évre nyújtanak.

Nem hangsúlyozhatom eléggé, hogy a művészeti érzék ily módokon való gondos, szeretetteljes nevelésének mily nagy fontosságot tulajdonítok s különösen közműveltségünk szellemének mily nagyfoku nemesbűlését várom attól, ha az iskolának ezen az uton sikerülni fog az ifjúságban a művészetek iránt ösztinte vonzalmat ébresztetni és ízlésüket abban az irányban fejleszteni, mely az idealizmus tiszta felfogásához, s e révén az egyéniség megalakulásához vezet.

Az iskolák ily irányu buzgólkodását óber figyelemmel fogom kísérni.

Budapesten, 1898. november 1.

Wlassics s. k.

FŐVÁROS.

(Bezárják az iskolákat.) A kanyaró és a vörheny néhány hét óta félelmetesen terjed és pusztít a főváros iskoláiban. A polgári iskolákban még nem nagy a baj, de a népiskolákban, óvodákban rendkívül sok a beteg gyermek, különösen a Teréz-, az Erzsébet- és a Józsefvárosban. A Röck Szilárd-utcában levő elemi iskolát november közepéig, a Wesselényi-utcait november tizedikéig, a dohány-utcai népiskola egyik osztályát november tizenkettődikéig már be is zárták s a jövő héten, ha a járvány azontul is terjed, valamennyi népiskolát bezárják mind a három kerületben.

(Ellenőrzési szemlék.) A közös hadseregbeli szabadságolt és tartalékos legénység ellenőrzési szemléje, mely október 8-án kezdődött a fővárosban, november 7-én végződik. Akik a szemléről bármely okból elmaradtak, kötelesek megjelenni az utóellenőrzési szemlén, mely november 21-től november 28-ikáig tart. A honvéd ellenőrzési szemlék a fővárosban holnap végződnek és az utóellenőrzési szemlék november 17-ikétől november 27-ig tartanak.

Az agyonszavazott kölcsön.

(A főváros rendkívüli közgyűlése.)

Sartory Pálék ma mulatós kedvükben voltak. Mivel folyton bántják őket, hogy mindig határozniak valamit és mindent rosszul határoznak, kapták magukat ma és nem határoztak semmit. Megpróbálják, hátha így nagyobb örömet szereznek a fővárosnak.

A tízmilliós kövezési kölcsönről volt szó, amelynek tárgyalását már a legutóbbi rendes közgyűlésen megkezdték. Akkor úgy állapodtak meg, hogy a tárgy, fontossága miatt, rendkívüli közgyűlést érdemel, azért halasztották a döntést mára. A rendkívül fontos kérdés megoldására azonban a köztörvényhatóság tagjai közül csak minden negyedik tartotta az eljövetelel célirányosnak.

Akik egybegyűltek, majd három órán keresztül vitaalkoztak, azután pedig háromszoros nerszerinti és egy felállással való szavazás segédelmével elejtettek minden javaslatot.

Bevezetéképen Kasics Péter ma is interpellált a miatt, hogy Budán, főképen a külső részekben, nincs elég lámpa.

— Járjanak haza korábban! kiáltott valaki közbe.

Halmos János polgármester mindent megígért. Még világosságot is ígért. Lámpát is ígért.

— Minek? Hogy ellopják? Hol a fedezet? Három lámpa is pénz! Ilyen kedélyes megjegyzésekkel mulattatták egymást a városatyák, miközben Nagy Dezső lelke egész melegevel ajánlgatta, hogy a következő tíz esztendő elkerülhetetlen nagy kövezési munkáira tízmilliós külön függő kölcsönt vótessenek fel a fővárossal.

Polónyi Géza ezt a nagy kölcsönt azért nem tartaná célszerűnek, mert ennek törlesztése föltétlenül adóemelést vonna maga után. Csináltassa meg a főváros egyelőre három millió forintot azokat a kövezéseket, amikre nézve a kormányval szerződést kötött, a váci-utat és a rakódó-partokat, a többit pedig hagyja későbbre, a rendes jövedelmek terhére. A három milliót pedig vegye föl az ötvenmilliós kölcsönből. Hogy a visszatérítés miképen történjék, arra nézve tegyen majd javaslatot a főszámvevő.

Heltai Ferencz mindenekelőtt szemére veti a fővárosnak, hogy ósidóktól fogva kölcsönből fedezte azokat a kiadásokat is, amelyeket rendes bevételekből kellett volna fizetnie. Ez a Lampl Hugó főszámvevő pénzügyi politikája. A most programmba vett nagy kövezési munkák egyrésztére már tíz évvel ezelőtt felvette a függő kölcsönt és összesen egyetlenegy utronalat köveztet ki rajta. Rátér ezután a mostani tízmilliós kölcsön kérdésére. Akár az ötvenmillióból vennék, akár külön kötnék meg a kölcsönt valamely pénzcsoporttal, mindenképen nagy teher volna ez az utódokra, és a visszafizetés esztendőről esztendőre óriási mértékben növekedő kötelezettséget varna a főváros nyakába. Rég mondotta már, hogy a hatóság rendelkezésére álló pénzforrásokból nem futják a kiadások s az adót emelni kell. Nemsokára ismét aktuálissá válik ez a kérdés. Azt javasolja, amit a tanács is ajánlott, hogy a tíz évre szükséges kövezési munkák egy-egy esztendőre való részleteit mindig a budget-tárgyalásnál beszéljék meg, és a költséget vegyék a rendes költségvetésbe, az első évre szükséges egymillió hatszázharmincezer forintot már a jövő esztendői budgetbe.

Herzog Péter, Göcz József és Kasics Péter szólottak ezután. Kasics Péter oltalmába vette Lampl Hugót, mivelhogy a főváros pénzügyeinek az intézésénél köztudomás szerint nemcsak a főszámvevőt kérdezik meg, hanem azt a tisztelt köztörvényhatósági bizottságot is, amelynek Heltai is tagja. Ez a közgyűlés olyan, hogy minden órában más határozatot hozhatnak vele. A kölcsönnel pedig nem foglalkozik, mint ahogy nem foglalkozott itt azzal ma érdemlegesen senki.

Halmos János polgármester beszélt még a szóban forgó közmunkák költségének fedezetéről és következett a döntés. Huszonötezer forintnál

nagyobb kölcsönről lévén szó, névszerint kellett szavazni.

Négy javaslat volt a közgyűlés asztalán:

Az első volt a tanácsé és a pénzügyi és gazdasági bizottságé: Osszák fel a tízéves munkaprogrammot megfelelő tíz részre, az évről-évre tervbe vett köveztést tárgyalják le a budget kapcsán, a költséget fedezzék a rendes jövedelmekből, a költségvetés terhére és a jövő évi munkarészletre vegyenek föl egy millió hatszázharmincezer forintot.

Hatvanhatsz városatyja szavazott a javaslat mellett, nyolcvan ketten ellené. Ezek között volt Kun Gyula és Vossits Károly tanácsnok is.

Következett a második javaslat: a középítési bizottságé, a tíz milliónak az ötven millió kölcsönből előlegképen, kamat nélkül, husz évre való fölvétele.

Huszonkilenc szavazott mellette, nyolcvanöt ellene.

A harmadik proppozíció halasztás volt. Ehhez felállással is szavazhattak. Sámuel Lázár indítványozta, még a legutóbbi közgyűlésen, hogy a tízmilliós kölcsön fedezetére új javaslatok tétessenek a tanácssal.

Harminczöten szavazták meg, negyvenegy ellene szavazott.

Végül Polónyi javaslatán volt a sor: a három millió kölcsönön, amely pusztán a szerződésben kikötött köveztésre szolgálna.

Itt harmincznégy szavazott ötvenhét ellen s így ezt is mellőzték.

A főpolgármester pedig általános kaczagás között hirdette ki, hogy a tisztelt közgyűlés semmit sem határozott s mivel az idő nyolczra jár, a tárgyalást berekeszti.

VIDÉK.

(Egyházkerületi közgyűlés.) A tisztántuli evangélikus-református egyházkerület Debreczenben ma reggel kilenc órakor kezdte meg őszi közgyűlését a világi s egyházi tagok nagyszámu érdeklődése mellett. A gyűlésre többek között megjelenik Tisza Kálmán ősz generális, gróf Tisza István, Szunyogh Szabolcs az új kerületi tanácsbíró, Thaly Kálmán, Izsák Dezső szatmármegyei gondnok, Ritvók Zsigmond biharmegyei gondnok, Puky Gyula, György Endre, Ujfalussy Béla tanácsbírók, Fráter Barna, Hajnal István, az összes esperesek stb. Az ülésen gróf Degenfeld József főispán egyházkerületi főgondnok és Kiss Áron püspök voltak az elnökök. A gyűlést Kiss Áron püspök rövid imával nyitotta meg, ezután megható szavakban emlékezett meg Erzsébet királyné gyászos elhunytáról. Zsigmond Sándor főjegyző felolvassa a királyhoz intézendő részvétfeliratot, amelyet a közgyűlés el is fogadott és a királyné szobrára háromszáz forintot szavazott meg. Elhatározták ezután az egyházkerület nevében, hogy Szilágyi Dezső dunamelléki főgondnokot üdvözlék. Tudomásul vették Domahidy Elemér egyházmegyei gondnokká és Szunyogh Szabolcsnak egyházkerületi tanácsbíróvá történt megválasztását. Szunyogh Szabolcs az esküt nyomban le is tette. Sajnálattal vették dr. Farkas Antalnak a főjegyzői és Tóth Sámuel tanárnak, az egyháznál viselt tisztességéről való lemondását tudomásul. Elfogadták az egyházmegyei és kerületi tisztviselőkre adott szavazatok kellekeiről szóló szabályrendeletet s tudomásul vették a tanítói fizetések kiegészítéséről s a tanítói korpótlékról való jelentéseket. A korpótléket nem nyert egyházak felterjesztésénél élénkebb vita volt, melyben részt vettek Tisza Kálmán is, továbbá Ritvók Zsigmond, Széll Kálmán és a korpótléket nem nyert egyházak érdekében újabb felterjesztést intéznek a miniszterhez. Zsigmond Sándor olvasta ezután fel az Andaházy-Szilágyi intézet múlt évi működéséről, számadásairól szóló jelentését, amelyet több felszólalás után tudomásul vettek, végül a debreczeni kollegium apróbb ügyeit tárgyalták le.

(Népkönyvtárak Békés vármegyében.) Darányi földművelésügyi miniszter kezdeményezésére Békés megye községeiben még e hónap folyamán harminczhárom népkönyvtár létesül. A

népkönyvtárakat a megyei közművelődési egylet helyi bizottságai fogják kezelni. Berendezési költségeiket a földművelésügyi miniszter utalványozza. Ez év folyamán még több vármegye is kap népkönyvtárakat.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Az altató szer. A köznép, dacára a szomorú tapasztalatoknak, rendszeren a mákot használja a csecsemők altató szerül. Így cselekedett Gyurics Paula varrónő is, aki husznapos Anna nevű leánykájának, mert aludni nem akart, megfőzött teában egy mákfejet. Amint bevette a kis leány a kotyvalékot, elaludt s csak másnap este ébredt fel. Az ébredés azonban szomorú volt, a gyermeket fuldokló hörgés fogta el s röviddel rá meghalt. Az anya orvoshoz futott, de az már nem segíthetett a kis haldoklón. A törvényszék dr. Bakonyi Kálmán elnöklése mellett, gondatlanságból okozott emberölés miatt vonta ma felelősségre Gyurics Paulát. Meghallgatták Felletár országos ügyészt, aki kijelentette, hogy a holttestben mákmérgezés tüneteit találta. Minthogy azonban az orvosszakértők véleménye az volt, hogy a csecsemő hörghurutban szenvedett és lehet, hogy ez a betegség okozta a gyermek halálát, a törvényszék Gyurics Paulát felmentette.

— A miniszter unokaöccse. A kuria csak a minap fejezte be ítélettel azt a bűnpört, mely az eleméri vérengzés nyomán támadt. A zendüléskor tudvalevőleg két csendőrt agyonverték, viszont a csendőrök is agyonlöttek két munkást. Most a pörnek szenzációs folytatása akadt. A háborúság abból támadt volt, hogy az eleméri nép nem akarta a község legelőin keresztülbocsátani a Löwi Ignác gépeit, aki ott a közelben báró Dániel Ernő miniszter anyjának, özvegy Dániel Augusztának négyezer holdas birtokát bérlé. A bérlő panasza folytán aztán Dániel Ferencz, a járás fiatal főszolgabírája, előbb réparancsolt a községbeliekre, majd a csendőrököt küldte a helyszínére. Most, hogy a bűnpört befejezték, a nagybecskereki ügyesség vezetője, dr. Góth Ferencz vádat emelt Dániel főszolgabíró ellen is hivatalos hatalommal való visszaélés címmel s a törvényszék el is rendelte ellene a bűnvizsgálatot. Érthető, hogy a miniszter unokaöccse ellen hozott határozat, amióta köztudomásúvá lett, Torontálmegyében nagy feltűnést kelt.

— Egy szociálista izgató. Az adai szociálisták vezére, Szivácsi Gyula, már több ízben került izgatás miatt az esküdtek elé. Legutóbb a szegedi esküdtszék újból elítélte. A szociálisták valamelyik szakközlönyében izgató cikket írt és az esküdtek megint kimondták reá a vétkést, mire a sajtóbíró két hónapi államfogházra ítélte a szociálista agitátort. A vádolt semmisségi panasszal élt, amelyet a királyi kuria ma elvetett.

— Várkonyi sajtópörrel. Várkonyi István sajtópörében holnap, csütörtökön, délután három órakor kezdődik meg az esküdtszéki tárgyalás. A budapesti főügyesség több sajtóvétséggel vádolja Várkonyit és társait, köztük Schmidt Jenő dr. is. Várkonyit Eötvös Károly országgyűlési képviselő védi. Az egyik vádlevélben egyedül Várkonyi István van vádolva osztálygyűlöletre és a papság ellen való izgatással. Ezért elvállalta a felelősséget. Egy másik vádlevélben Várkonyi István budapesti és ifjabb Várkonyi István czeplédi lakosokat vádolják osztálygyűlöletre való izgatással. A cikket a czeplédi Várkonyi írta, de a vádlevél szerint a budapesti Várkonyi István is módosított rajta. Az utóbbi tekintetben nem vállalja el a felelősséget.

Egy további vádlevélben Schmidt Jenőt, a budapesti Várkonyi Istvánt és a czeplédi Várkonyit vádolják osztálygyűlöletre való izgatással. Az egész cikket Schmidt dr. írta, a két Várkonyi csak egyes szavakat módosított benne. Schmidt elvállalja érte a felelősséget, Várkonyiék nem.

Egy negyedik vádlevél egyedül Várkonyi Istvánt vádolja rágalmozással. A cikket Boross István köröstarcsai lakos írta, el is vállalja érte a felelősséget, viszont Várkonyi nem vállalja el. A vádlevél azonban azt állítja, hogy Boross a cikket nem írhatta s ez alapon egyedül Várkonyit terheli érte a felelősség. Az 57280. számú vádlevélben szintén egyedül Várkonyit vádolják izgatással, noha a cikket Boross írta érte a felelősséget el is

vállalta. Az 57261. számú vádlevelél szintén Várkonyi ellen szól, s öt nyilvános becsületsértéssel vádolja. A cikk írójának Kelemen László jelentette be, aki azonban a felelősséget nem vállalta el. Végül az 51864. számú vádlevelében egyedül dr. Schmidt Jenő ellen emelnek vádat. Az inkriminált lap a Schmidt „Állam nélkül” című lapja. A többi cikkek mind a Várkonyi „Földművelő” című lapjában jelent meg. Dr. Schmidt ellen két vád emeltetvén, két védőt is fog a tárgyaláson szerepeltetni: dr. Neuschloss Tivadar és dr. Pártos Béla fővárosi ügyvédek. Elnökölni Zsitvay Leó fog, a főügyesség képviselőjében dr. Geguss Gusztáv, királyi főügyész helyettes jelenik meg.

— **A fátyolos hölgy.** A múlt év tavaszán egy elegánsan öltözött fátyolos nő nyitott be Gränberger Simon vaczi-utcái ékszerészhöz. A kezén egy hétéstendős élénk kis leánykát vezetett, aki tágrányított szemekkel nézte a sok csillogó ékszert.

— Egy medaillont szeretnék venni — szölt a nő — mutasson egynehányat.

Az ékszerész kirakta egész medaillon-készletét az asztalra s miközben a nő keresgélte közöttük, az üzlet egyik segédje észrevette, hogy a kis leányka hirtelen egy drága medaillont csusztatott a zsebébe. A segéd erre figyelmeztette főnökét s amikor közelebb jött a lefátyolozott hölgyhöz, tüstént észbe jutott, hogy egy hónappal azelőtt az elegáns vevő ott járt már náluk az üzletben, ugyancsak a kis leánykával s eltávozásuk után nyomtalanul eltűnt egy női aranyóra. Azonnal rendőrt hívtak, aki a hölgyet a főkapitánysághoz vezette. Itt azután kitűnt, hogy a letartóztatott nő nem más, mint Gál Lászlóné, aki fiatal életének három legszebb esztendejét Mária-Nosztrában töltötte. A budapesti büntető törvényszéknél megtartott végtárgyaláson a védő azzal érvelt, hogy nemmivel sincs igazolva, hogy Gál Lászlóné a kis leánykát, aki különben a sógornéjának a gyermeke, tolvajlásra tanította volna. A törvényszék azonban notorius tolvajt látott a vádlottnőben és három évi fegyházzal sújtotta. A királyi ítélőtábla helybenhagyta az elsőbíró ítéletét, a királyi Kuria azonban elfogadta a védő érvelését és Tuschner Ágoston előadása alapján felmentő ítéletet hozott. Gál Lászlónét azonnal szabadon bocsátották.

SPORT.

† **Bécsi novemberi lóversenyek.** Az osztrák jockey-klub, mely a bécsi ügetőversenyekkel történi kollízió következtében nem nagy jövedelemmel zárta le a hivatalos versenyestendőt, úgy vélte, hogy még három versenynapot elbírnak a fáradt telivérek, de főleg a publikum, melynek belépti díjaiból jövedelmét szaporíthatja. Három nappal megtoldta tehát a versenyeket, Holnap, szombaton és vasárnap lesz még verseny. A holnapi nap programján kisebb javadalmazású futamok szerepelnek ugyan, de mindegyik nagyszámú nevezéssel zárult. Különösen az 1600 méteres handicap lesz érdekes, amelyben legalább tíz telivér várható a starthoz. Per pedes-t e versenyből törölték meg. Utóbbi már több ízben cserben hagyta nagyszámú híveit, mi mégis azt hisszük, hogy holnap végre győztesként fog kikerülni a küzdelemből. E feltevésünket azzal indokoljuk, hogy Nickerl a nagy bucsu handicap-ben a mértföldes távig nagyon jól a versenyben volt, a holnapi futam távolsága az Üchtritz-lónak tehát éppen meg fog felelni. Tipjeink a holnapi napra a következők:

- I. Auersperg-istálló — Tränkei-istálló.
- II. Sarkantyú — Sardella.
- III. Nickerl — Moring — Driver.
- IV. Káplár — Albatros — Domlnik.
- V. Monacher — Szemere-istálló.
- VI. Mr. Lincoln-istálló — Foszlány.

† **A német egyévesek.** Németországban már javában próbálgatják az egyéves csikókat. A minap a hoppegarteni training-pályán egy Le Sancy-csikót próbáltak ki, mely első klasszsnak bizonyult. Tekintve a ló előkelő származását, nagyon valószínű, hogy a jövő campagne-ban veszedelmes ellenfele lesz a mi kétévésünknek.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

G. M. Budapest. Igen elterjedt szokás a könyvek kölcsönkérése, még elterjedtebb a kölcsönvett könyvek vissza nem adása. Olyanoktól, akikkel jó viszonyban vagyunk, csak jó szóval lehet megkísérlni jogos tulajdonunk visszaszerzését, mert végre is, egy-két könyv miatt nem érdemes összeveszni valakivel. Ha az illető nem reagál a barátságos felszólításra és visszaél a jó barátsággal, akkor az egyetlen óvintézkedés a jövőre nézve az, hogy többet nem kölcsönöz neki az ember.

Sch. V. Lugos. Az alsós jus strictumra szerint csakugyan a kvartot kell a terezt előtt bemon-dani. De emiatt, hogy a terezt mondja be valaki előbb, renonce-ot csak az szokott jelenteni, aki különben is gutaütésre játszik.

R. Miklós. Nagyvárad. Ad 1. Abban az esetben ön is megkapja a Katánghy-naptárt. Ad 2. Karásonykor fogjuk szétküldeni.

Dr. P. K. Békásmegyer. A november negyedik tisztii ellenőrzési szemlén teljes díszben, szolgálati jelvényekkel kell megjelenni, még pedig a gyászra való tekintettel fátyolos kardbajttal s a balkaron fekete szalaggal. Irás csak egy kell, a személytudósítvány, amelyen az illető polgári hatóság a személyére vonatkozó adatokat, különösen a vagyoni állapotáról szólót közli.

Hj. Cs. A. Erzsébetváros. Nagyon köszönjük jóindulatát és kérjük szives tudósításait. Arra azonban figyelmeztetjük, hogy csakis érdekesebb híreket használhatunk, helyi érdekű dolgokat tehát ne is tessék küldeni. Az öt krajczár a szegényeké.

S. D. Maros-Ujvár. Ha szóbelileg megígérte a tulajdonos a jutalmat, akkor föltétlenül kötelessége megadni is. Ha azonban tanui nincsenek önnek, akkor esetleg mégis elvesztheti a pört. Ebben már ügyvéd a legjobb tanácsadó. A sorsjegyekről később.

Sz. J., Budapest. A bikaviadaloknál az első az espada, utána következik a picador, majd a chulos vagy capeador, aztán a banderilleros, a torreador és végül a matador. Ez utóbbinak azonban csak szolgásterü szerepe van és egyetlen földadata, hogy a halálra sebzett bikát kivégezze és elhurcolja.

Hj. O. E. találmányok buványa. Budapest. Elkerülte figyelmet, hogy már néhány nappal ezelőtt feleltünk levelére. Azt feleltük, hogy írja meg, miről szól első levele, akkor megadhatjuk rá a választ. Olyan sok levelet kapunk naponként, hogy csupán a névről nem emlékezhetünk a tárgyra is. Az öt krajczár a szegényeké. Magánleveleket nem írhatunk.

B. Mária. Nagy-Szombat. Mindenszentek napját 993-ban Krisztus után alapította Odilo apát a Mogyi kolostorban. Ezt a kegyetes ünnepet 998-ban II. Sylvester pápa az egész katolikus egyházba bevezette s azóta az egész világ katolikusai közt elterjedt. Ez a kilencszáz esztendő bizonyos patinával fődte be ezt az ünnepet s a nem katolikusok, ha nem is tartják meg, nem tudnak szabadulni a nap melancholikus hangulatától.

NYILT-TÉR.

fi legnagyobb gavallérok

is viselhetnek feltűnő olcsó árértékesen kapható ur ruhákat, ha szükségleteiket nálunk szerzik be. A mesteri szabást czégünk előkelő hírneve biztosítja, a munka kivételét pedig az üzlet képe elárulja. **Méret utáni megrendelésekre külön szövetraktárunk van,** kizárólag tiszta gyapjú-s valóban gyönyörű mintájú kezmékből.

Karácsonyi és Társa

férfi-szabók

IV. ker., Múzeum-körut 39.

Sportkedvelőknek

és akik télen is kerékpározni óhajtanak és mindazoknak, akik egészségi szempontból mozgást kénytelenek csinálni, erre igen alkalmas és ajánlatos a

Velodrom Tatersall Kerepesi-úton

5000 négyzetgöl nagyságban 7 óra reggeltől 7 óra estig nyitva van. Előzetesek mérsékelt árban varrógép és kerékpár üzletben elvállaltatnak. Mély tisztelettel

Herbster Károly Károly-körut 9.

RÉVAI TESTVÉREK

IRODALMI INTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖNYVKIADÓHIVATALA

összes üzleti helyiségeit helyszüke miatt

VIII., Üllői-ut 18. szám alá

külön az intézet czéljaira épült nagy könyvesháza tette át.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, november 2.

	nov. 2. cents	nov. 1. cents.
Buza decemberre	74 ³ / ₈	73 ³ / ₈
májusra	72 ³ / ₈	72 ³ / ₈
Tengeri decemberre	38 ³ / ₈	38 ³ / ₈

Chicago, november 2.

	nov. 2. cents	nov. 1. cents
Buza decemberre	67 ³ / ₈	66 ³ / ₈
Tengeri decemberre	32 ³ / ₈	32 ³ / ₈

Mezőgazdaság.

Országos szőlőoltványtelep-részvénytársaság
A paulis-baraczkai és a csálai állami szőlőoltványtelepeket 1893-ban Bethlen András gróf, akkori földművelési miniszter adta át Bohus László bárónak és Vásárhelyi Bélának, akik 1894. elején megalakították a szőlőoltványtelep-részvénytársaságot. A miniszter a szerződésben határozottan kikötötte, hogy a társaság évente tízmillió oltványt tartozik termelni. A társaság azonban csakhamar meggyőződött, hogy ezt a feltételt lehetetlen betartani. Ily körülmények között a társaság azon kérelemmel járult a miniszterhez, hogy vagy engedjen a tíz millióból, vagy vegye vissza a telepeket. De Darányi miniszter országos érdekekre való hivatkozással kötötte magát a régi szerződéshez; hajlandó volt azonban az eddigi százforintos alap árát 120-ra felemelni. Azonban az alkudozások nem vezettek eredményre. A társaság, melynek a tavalyi rossz gazdasági év közel ötvenezer forint veszteséget okozott, nem mehetett bele az alaptőke felemelésébe, minek folytán a földművelési miniszter kimondta, hogy a szőlőtelepeket az állam visszaveszi saját kezelésébe.

A visszavételre vonatkozólag az igazgatóság a miniszterrel szerződést kötött, melyet a részvénytársaság Fehér Miklós nyugalmazott államtitkár elnöklésével tartott rendkívüli közgyűlésen ma tárgyal és fogadott el. Ezen szerződés szerint az állam a részvénytársaságot következőkép kárpótolja: 1. Készpénzben kétszáz-ezer forintot ad a társaságnak. 2. Az egész ideai vessző- és oltványtermés a társaságot illeti, a mi 160—180 ezer forintnak felel meg. 3. Négy éven át 1899—1902-ig bezárólag az évi termés egyharmada szintén a társaságé, ami összesen kétszáz-ezer forintot tesz ki. A közgyűlés a szerződést elfogadta és kimondotta a felszámolást 1899. évi január 1-étől kezdve tehát újra az állam veszi át a paulis-baraczkai és a csálai szőlőoltványtelepeket. A közgyűlésen Fehér Miklós elnökön kívül jelen voltak: Vásárhelyi Béla alelnök, Bohus László báró, Hann Alajos, Halmay Andor, Mayer Miksa, Nachtnebel Ödön, Solymossy Lajos báró, Szontagh Gyula, Varjassy József, Winkler József és Zselénszky Róbert gróf.

A mezőgazdasági állapot Ausztriában. Ausztriában szeptember hó második felébe is száraz időjárás uralkodott, mi a késői növények fejlődését akadályozta. Október hó első felében az időjárás esősre fordult, a levegő is lehűlt, sőt helyenkint havazott s der is volt. Az aratási eredmények a birodalom nagy részében kielégítőek és részben jók voltak; a buza és rozs minősége is megfelelt a reményeknek, amennyiben a kenyérmagvak tulnyomólag sulyosak és szép szintűek voltak. Az árpa helyenkint gyenge termést adott; áll es különösen a minőségre nézve. Az ideai eredmény a rendes terméshezozamnál jóval gyengébb volt. A zab átlagos terméshezozama jó volt; míg a kukorica nagyobbára csak közepes termést adott. Répa és burgonya kielégítő hozammal szettek, tatarka es len többnyire közepes volt. Káposzta a kedvezőtlen időjárás es férgek károsítása folytán a reméltnél gyengébb termést adott. Szőlő es gyümölcs csak szörványosan szettek jól; az utóbbiaknak sem kedvezett a hosszantartó száraz es meleg időjárás. Az októberi esőzésekre a szántás es vetés is megindult s a gazdasági munkák pár nap alatt is szépen haladtak.

Ipar- és kereskedelem.

Köszönbányatársaságok egyesülése. A magyar általános köszönbánya-részvénytársulatnak beolvadása a Salgótarjáni köszönbánya-részvénytársulatba,

ma egy lépéssel közeledek a megvalósuláshoz, amennyiben az érdekelt két társulat igazgatósága ma irta alá az egyesülési szerződést, melynek jogerejéhez azonban még a két társulat közgyűlésének jóváhagyása szükséges. A magyar általános közszékhelyi részvénytársulat már e hó 23-ikára rendkívüli közgyűlésre hívja egybe részvényeseit és a közgyűlés egyedüli tárgyát az egyesülést a Salgótarjáni közszékhelyi részvénytársulattal és az egyesülési szerződés jóváhagyását tűzte ki.

Oszták kivitelei társaság. Mint Bécsből jelentik a kereskedelmi miniszter előzetes megvitatás végett több ügyet terjesztett az ipartanács kivitelei osztálya elé és pedig: egy kivitelei társaság létesítésének és kollektív-utazók kiküldetésének az ügyét, egy javaslatot a külföldön tartózkodó kereskedők katonai szolgálatának megkönnyítéséről és arról, hogy a hadihajók tanulmányutazásaiban kereskedelmi szakférjak is vegyenek részt.

Budapesti konzum-sertés vásár, nov. 2. A ferencvárosi petroléum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertés vásárra 1898. nov. 1-én érkezett 307 drb. Készlet 1117 darab, összes felhajtás 1424 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 296 drb, elszállított maradt 1125 drb. Napi árak: 120—180 kilós 46—48 kr, 220—280 kilós 46—48 krajczár, 320—380 kilós 44—44 kr, öreg nehéz 48 krajczár, malacz 37—40 krajczár. A vásár hangulata lanya volt.

Közbányal sertésplac, nov. 2. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 47½—48 krig. Közép (páronként 251—320 kgrig terjedő súlyban) 48—49 kr. Könnyű (páronként 250 kgrig terjedő súlyban; 49—50 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kgr. felüli súlyban) 47½—48 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 47—47½ krajczárig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 46½—47 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. okt. 31. napján volt készlet 40876 darab, nov. 1-én felhajtott 607 db, november 1-én elszállított 937 darab, november 2-ára maradt készletben 40546 darab. A hizott sertés tizlet irányzata változatlan.

Sorsolás.

1860-iki oszták államsorsjegyek. A Bécsben megtartott mai húzás alkalmával a 300.000 forintos főnyeremény a 17644 sor. 14 sz. sorsjegyre esett; 50.000 forintot nyert az 514 sor. 13 sz.; 25.000 forintot nyert a 8343 sor. 19 sz.; 10.000 forintot nyertek: sor. 7579 sz. 15 és sor. 18341 sz. 12; 5000 forintot nyertek: sor. 1546 sz. 12, sor. 3025 sz. 17, sor. 3405 sz. 6, sor. 4652 sz. 3, sor. 6696 sz. 14, sor. 6855 sz. 12, sor. 6928 sz. 3 és 19, sor. 8318 sz. 6 és 8, sor. 8343 sz. 10, sor. 12681 sz. 2, sor. 12797 sz. 20, sor. 13019 sz. 3 és sor. 14941 sz. 2.

Bécsvárosi sorsjegyek. A ma Bécsben megtartott húzásnál 200.000 forintot nyert a 1112 sor 7 sz. 20.000 forintot nyert a 38 sor 12 sz. 5000 forintot nyert a 1523 sor 10 sz. 1000 forintot nyertek: 38 sor 80 sz. 959 sor 58 sz. 1384 sor 43 sz., 1523 sor 97 sz., 2256 sor 7 sz.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE

Budapest, november 2.

A statisztikai hivatal napi jelentései!

Az üzlet ma nekiindult a szilárdulásnak. Már a forgalom első órájában a buza 9 forint 76 krajczárt, a rozs 8 forint 33 krajczárt jegyzett. Váratlanul azonban beállott a fordulat és csakhamar mindkét terminus árát leszorították teljes tizenöt krajczárral. Senki sem tudta, mire vélje az átmenetnélküli változást a tendenciában, amely derült égből lesújtó villámként hatott. Csak egyes beavatottak és pedig azok, akik „öntötték” a gabonát, ismerték e természeti tünemény indító okát és később, amikor már abbahagyták a végeladással, nem is titkolóztak többé, hanem megmondták boldognak, boldogtalannak, hogy azért estek bele egyszerre valóságos lanyhasági deliriumba, mivel megtudták, hogy a magyar kir. központi statisztikai hivatal napi jelentése a tegnapi buza felhozatalt közel 90,000 métermázsával fogja feltüntetni. Tényleg jól voltak informálva az urak. Alantabb a „Gabonaforgalom” című táblában adjuk e jelentés kivonatát, amely szerint csakugyan hétfő esti 6 órától tegnap esti 6 óráig

83,650 métermázsas buza érkezett meg Budapestre. Nem akarunk afelett vitatkozni, hogy ez a „torlóadás” elegendően motiválja a ma délelőtti, kisebbszertű deroutnak is beillő árumozgalmat, mert elvégre csak behatódhan kell szemügyre venni e kimutatást és rögtön megláthatja az, aki látni akar, hogy neveltséges volt óriási felhozatalról beszélni, mert 83.650 métermázsas buza között a vízi ut 80.148 métermázsával szerepel, a rakományok pedig tudvalevőleg tulnyomólag előre eladott és most véletlenül egyszerre felérkezett küldeményekből állanak. Eltekintve attól, hogy 10.005 métermázsát tovább szállítottak, a tulajdonképeni szabad felhozatala tehát tegnap is igen szerény méretű volt. Mondjuk, nem azt akarjuk feszegetni, hogy helyes volt ez információ alapján tulságosan megijedni és a négy hónap múlva szállítandó gabona árát leszorítani, hanem csupán arra az egy körülményre akarjuk felhívni a statisztikai hivatal vezetőségének figyelmét, hogy ezek a kiszivárgó hírek adott alkalommal esetleg nagy kárúra lehetnek az üzletnek.

Azt hisszük — hogy a jelentések kiadása körül óvatossággal kellene eljárni és nevezetesen lehetetlenné tenni, hogy e kimutatásokat egyesek többszörczélókra felhasználják. Már pedig abban a perczen, amikor e tabellák elhagyják a statisztikai hivatal büroáját, azok már prédául vannak oda dobva a spekulációknak.

Ezt nem lehet másképp meggátolni, mint azzal, ha e jelentéseket csak a tőzsdeidő után (öt órakor este) küldik szét, amikor még elég jókor érkeznek a reggeli lapok számára. Szakasztottan úgy voltunk néhány évvel ezelőt a földmívelésügyi miniszterium termés becsléseivel. A délutáni órákban már mindig cizirkuláltak az „adatok” a börzén, amíg aztán felsőbb helyről véget nem vetettek e visszaéléseknek és most a sajtó is csak az éjjeli órákban veszi kézhez e kimutatásokat. Ha azonban a statisztikai hivatal továbbra is délelőt akarja publikálni az előző nap felhozatalának összegét, ám tegye, de ez esetben czélszerű lesz a tőzsdeinek is eljuttatni egy példányt ahol az rögtön kifüggesztendő volna. E modus vivendi gyökeresen elejét venné ezeknek a kiszivárgásoknak. Meg vagyunk róla győződve, hogy eme, az ügy érdekében történt felszólalásunk kompetens helyen kellő méltánylásra fog találni.

A tendencia tehát a kezdetbeni szilárdulás után alaposan ellanyhult. A kedvező hangulatot főleg a malmok élénk vásárlókedve, illetve a fogyasztás által engedélyezett magasabb árak élesztették. Az áremorzsolódást pedig a fentemlített körülményen kívül bécsi eladások mozdították elő. Azt mondják, hogy bécsi ügynökök berlini számlára eszközölték az eladásokat. A délután érkezett berlini sürgöny, amely lanyha üzletről számol be, igazolni látszik e felfogást. Persze Berlinben nincs határidőforgalom, Bécsben is korlátolt az üzlet, Közép-Európa figyelme tehát a Mária Valéria-utca felé irányul. Hát csak tessék! Láttuk mi már Berlint fedezni is! Este zárul a buza 9.63 forinton, a rozs 8.24 forinton, a zab 5.94 forinton, a tengeri 4.66 forinton. A mai nagy forgalom eredménye tehát, a mi a kurzusokat illeti — semmi.

A készáru piaczon, amint említettük, szilárd volt a hangulat. Elkelt 25.000 métermázsas waggon buza 5—10 krajczárral magasabb áron. Különösen rakományok részesültek előnyben. Azonkívül az ázerkedés is vásárolt és pedig 8000 métermázsas román búzát. A többi cikkben is szilárd volt az irányzat és rozsért 8.15 forinton, árpáért 6.60 forinton, zabért 6.20 forinton terjedő árakat engedélyeztek.

Az Unió készlete a Bradstreet szerint millió bushelben kitett:

	e héten	a múlt héten	különbség
buzában	31.870	29.487	+ 2.383
tengeriben	33.198	33.521	- 0.323

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 2500 mm. 80 k. 10.70 frton, 200 mm. 79½ k. 10.65 frton, 100 mm. 79½ k. 10.60 frton, 200 mm. 79 k. 10.50 frton, 300 mm. 79 k. 10.50 frton, 1500 mm. 78½ k. 10.60 frton, 300 mm. 78½ k. 10.55 frton, 100 mm. 78 k. 10.55 frton, 200 mm. 78 k. 10.52½ frton, 100 mm. 77½ k. 10.42½ frton, 200 mm. 78 k. 10.25 frton.
Festvidéki: 100 mm. 80 k. 10.50 frton, 100 mm. 79½ k. 10.20 frton, 300 mm. 78 k. 10.32½ frton, 100 mm. 78 k. 10.35 frton, 100 mm. 79 k. 10.35 frton, 100 mm. 78 k. 10.40 frton, 200 mm. 78 k. 10.40 frton, 200 mm. 77½ k. 10.42½ frton, 150 mm. 77½ k. 10.30frton, 100 mm. 77 k. 10.40 frton, 200 mm. 77 k. 10.42½ frton.
Fehérmegyei: 150 mm. 78 k. 10.30 frton.
Makói: 3200 mm. 77½ k. 10.47 forinton.
Zentai: 5000 mm. 75 k. 10.25 frton.
Vásárhelyi: 4200 mm. 77 k. 10.60 frton.
Felsőmagyarországi: 350 mm. 80 k. 10.50 frton, 300 mm. 78 k. 10.50 frton.
Romániai: 3000 mm. 77½ k. 8.40 frton, 5000 mm. 77½ k. 8.40 frton. Mind három hónapra.
Rozs. (uj) 100 mm. 8.15 frton, 200 mm. 8.10 frton, 200 mm. 8. — frton. Budapesten készpénzben.
Zab. (uj) 200 mm. Budapest 6. — frton, 150 mm. 5.95 frton, 100 mm. 5.90 frton, 100 mm. 5.85 frton. Budapest készpénzben.
Tengeri. (ó) 300 mm. oláh Budapest 5.52½ frton készpénzben.
Arpa. (uj) 350 mm. takarmány Budapest 6.52½ frton.

Hivatalos készárujegyzések.

Áru	ó vagy új	haj	hektoliterenkénti suly kilogrammban		100 kgr. készpénz-ára		hektoliterenkénti suly kilogrammban		100 kgr. készpénz-ára	
			frtől	frtig	frtől	frtig	frtől	frtig		
Buza	uj	tiszavid.	74	—	—	—	75	9.85	10. —	—
			76	10.05	10.15	77	10.20	10.25	—	—
			78	10.30	10.40	79	10.45	10.50	—	—
			80	10.55	10.60	81	—	—	—	—
" "	" "	pestvidéki	74	—	—	—	75	9.80	9.95	—
			76	10. —	10.10	77	10.15	10.20	—	—
			78	10.25	10.35	79	10.40	10.45	—	—
			80	10.50	10.55	81	—	—	—	—
" "	" "	fehérm.	74	—	—	—	75	9.85	10. —	—
			76	10.05	10.15	77	10.20	10.25	—	—
			78	10.30	10.40	79	10.45	10.50	—	—
			80	10.55	10.60	81	—	—	—	—
rozs	" "	elsőrendű	70—72	8.05	8.10	—	—	—	—	
			másodr.	—	8.00	8.05	—	—	—	—
árpa	" "	takarm.	60—63	6.90	6.50	—	—	—	—	
			szeszfőz.	62—64	6.80	7.60	—	—	—	—
			sőrfőzésre	64—66	7.80	8.70	—	—	—	—
zab	uj	" "	39—41	5.75	6.10	—	—	—	—	
			tengeri ó	bánsági	—	5.55	5.65	—	—	—
" "	" "	" "	másnemű	—	5.50	5.55	—	—	—	
			repcze	káposzta	—	12.25	12.75	—	—	—
" "	" "	" "	másnemű	—	—	—	—	—	—	

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámló arfolyamok
		október 31-én	október 31-én	november 2-án	november 2-án	
		pénz	ár	pénz	ár	
buza	október	—	—	—	—	—
	november	—	—	—	—	—
rozs	október	9.57	9.59	9.60	9.62	—
	november	—	—	—	—	—
tengeri	október	8.19	8.21	8.17	8.20	—
	november	—	—	—	—	—
zab	október	4.68	4.70	4.65	4.67	—
	november	—	—	—	—	—
repcze	október	5.90	5.92	5.92	5.94	—
	augusztus	12.70	12.80	12.60	12.70	—

Előfordult határidőkötések.

Délelőt. Buza márczius 9.65—75—68—71—60—62 frton. Rozs márczius 8.28—32—8.19 frton. Tengeri május 4.70—71—4.65 frton. Zab márczius — frton. Repcze augusztus — frton.
 Délután. Buza márczius 9.62—61—9.63 frton. Rozs márczius 8.20—19—8.24 frton. Tengeri május 4.65—4.66 frton. Zab márczius 5.92—5.94 frton. Repcze augusztus 12.60—12.70 frton.

Gabonaforgalom:

1898. november 1.

	érkezett	elszállított
	métermázsas	métermázsas
buzából	88850	10005
rozból	2261	—
árpából	5105	4277
zaból	14519	3138
tengeriből	548	801

Raktárállomány:

Közraktár: Buza 83800 mm. Rozs 6100 mm. Arpa 39600 mm. Zab 27500 mm. Tengeri 10300 mm. Liszt 10900 mm.

Raktárház: Buza 20517 mm. Rozs 1417 mm. Árpa 594 mm. Zab 1466 mm. Tengeri — mm. Liszt — mm.

Silos: Buza 12000. Tengeri 500.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, november 2.

Eleintén a tőzsde meglehetősen szilárd volt, de mivel külföldről alacsonyabb kurzusokat jelentettek, az irányzat ellanyhult és nemzetközi papírok árfolyama csökkent.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 381.75, 382.25, Jelzálogb. 242.75—243.50, Leszámitoló bank 258.50—259, Osztrák hitelrészvény 352.25—352.90.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Koronajáradék 97.95, Salgótarjáni 608.—609, Közúti vasút 361, (ideiglenes részvény) 371.50—369.50, Villamos vasút 228.85—257.50, Magyar hitelrészvény 383.—381.75, Magyar ipar- és kereskedelmibank 95.75—96.25, Magyar jelzálogbank 243.75—244.50, Magyar leszámitoló bank 259.25—258.50, Rimamurányi 262.—260.75 (7 frt szelvény levonás), Osztrák hitelrészvény 353.10—352.40, Osztrák-magyar államvasút 351.90—351.10, 5 százalékos kisbirtokosok 102.75, 4 és fél százalékos Agrárbank járadékjegye 99.75, Bankvereim 101, Hazai bank 108, Cukoripar 110.50, Ujpesti villamos 68.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2.—2.50— forint, 8 napra 4.—5.— frt, november utóljára 8—9 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with 3 columns: Item, Nov. 2., Okt. 31. Includes Magyar aranyjáradék, Magyar koronajáradék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar leszámitoló bank, Rimamurányi vasúti, Osztrák hitelrészvény, Déli vasút, Osztr.-magyar államvasút, Közúti vaspálya, Villamos vasút.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with 3 columns: Item, Nov. 2., Okt. 31. Includes Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasút, Leszámitoló bank, Rimamurányi vasúti, Közúti vaspálya, Villamos vasút.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, november 2. Zsiradék csökkenő árak mellett került forgalomba. Szalonna 57.50 forinton kelt el. Szilva irányzata szilárdabb. Szilva a iz szerbiai transitóban 13.25 forinttal adatott el métermázsánként.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ar 100 kilo-grammanként, Pénz, Ára. Includes Disznózsír, Szalonna, Szilva, Szilva Hatalárú, Szilva Hatalárú Minőség, Szilva Hatalárú Ingven hordó, Szilva Hatalárú Ingven hordó, Morusmag.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, november 2. A vásári forgalom: Husnál forgalom lanya, árak változatlanok. Baromfi-nál lanya, árak változatlanok. Halban lanya, árak csökkentek. Tej- és tejtermékek-nél lanya, árak változatlanok. Tojásnál lanya, árak csökkentek. Zöldség-nél lanya, Gyümölcs-nél lanya, árak szilárdak. Fűszereknél csendes. Időjárás: borult, esős. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhahus hátulja I. 52—54 frt, II. 50—52 frt. Birkahus hátulja I. 35—38 frt, II. 34—36 frt. Borjúhús hátulja I. 62—65 frt, II. 60—62 frt. Sertéshús Isöröndü 48—52 frt, vidéki 40—45 frt. (Mindem 100 kil nkint) Kolbász füstölt 60—80 kr (kilónkint). Sertézsír hordóval 58.0—59.0 frt (100 kilónkint). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.—1.20 frt. Csirke 1 pár 0.55—1.00 frt. Lud hizott kilónkint 40—48 kr. — Kéltőlők. Tojás 1 láda (1440 db) 36.0—37.0 frt. Sárgarépa 100 kötés 1.60—3.50 frt. Petrezselyem 100 kötés 1.60—3.50 frt. Lencse m. 100 kiló 7.—9 frt. Bab nagy 100 kiló 7.—9 frt. Paprika I. 100 kiló 30—60 frt, II. 20—28 frt. Vaj I. rendű kilónkint 0.75—0.80 frt. Tea-vaj kilónkint 0.95—1.10 frt. Burgonya, rózsá, 100 kiló 1.70—2.00 frt. Halak. Harcsa (élő) 0.80—0.90 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.70—0.80 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.50—0.60 frt.

Szesz.

Budapest, november 2. Finomított szesz nagyban 54.50—55.—. Finomított szesz kicsinyben 55.25—55.50, Élesztő szesz nagyban 55.50—55.75, Élesztő szesz kicsinyben 56.—56.25. Nyerszesz adózva nagyban 53.50—54.—. Nyerszesz adózva kicsinyben 54.25—54.50. Nyerszesz adózatlan (exknt.) 15.—15.25. Denaturált szesz nagyban 21.75—22.—. Denaturált szesz kicsinyben 22.25—22.50. Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül, ab vasút Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, november 2. Kontingens nyerszesz azonnali szállításon 18.80 forintig kelt el. Zárlatjegyzés azonnali szállításra 18.70—18.80 forint.

Prága, november 2. Adózott tripló-szesz nagyban 54.— forint adózatlan szesz 18.— forinton azonnali szállításra kelt el.

Trieszt, november 2. Kiviteli szesz tartályokban szállítva, 90% hektoliterenkint nagyban 12—12.50 forint.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDEK.

Bécs, november 2. Buza szilárdabb, a többi változatlan. Kötetett buza tavaszra 9.54—9.56—9.52 forinton, zab tavaszra 6.18—6.20, tengeri május-juniusra 4.95—4.97 forinton, rozs tavaszra 8.20—8.22 forinton.

Hivatalosan jegyeztek:

Buza tavaszra 9.47—9.48, rozs tavaszra 8.17—8.19, tengeri május-juniusra 4.94—4.96, zab tavaszra 6.16—6.18 forinton kötötten.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Bécs, november 2. Daczára a kedvezőtlen külpolitikai híreknek az üzlet szilárdan indult, de utóbb gyengülés állott be. Helyi értékek ennek daczára emelkedtek.

Az előtőzsdén: Osztr. hitelrészvény 352.85—352.85, Anglo-bank 154.75, Union-bank 291.—, Osztr.-magyar államvasút 349.50—351.62, Déli vasút 69.12—69.25, Alpisi bánya 177.30—178.30, Tramway 559.—561, Brüxi kőszénbánya 330.50—333.—, Májusi járadék 101.27—101.35, Török sorsjegye 57.20—57.60, Német márka 58.92 forinton.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 352.37, Anglo-bank 154.50, Bankvereim 259.50, Union-bank 290.75, Ländlerbank 220.50, Osztrák-magyar államvasút 351.12, Déli vasút 69.—, Elbevolgyi vasút 260.—, Északnyugoti vasút 245.50, Török dohányrészvény 117.50, Alpisi bánya 177.50, Májusi járadék 101.35, Török sorsjegye 57.20, Német márka 58.92 forinton.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyeztek: 4-2%-os papírjáradék 101.25, 4-2%-os ezüstjáradék 101.—, 4%-os osztrák aranyjáradék 119.75, Osztr. koronajáradék 101.60, 1860. sorsjegye 140.—, 1864. sorsjegye 195.50, Osztrák hitelsorsjegye 199.40, Osztrák hitelintézeti részvény 352.25, Angol-osztrák bank 154.75, Union-bankrészvény 290.50, Bécsi Bankvereim 259.50, Osztrák Ländlerbank 221.—, Osztrák-magyar bank 914.—, Osztrák-magyar államvasút 351.—, Déli vasút részvény 69.—, Elbevolgyi vasút 259.25, Dunagőzhajózási részvény

438.—. Alpisi bányarészvény 177.50, Dohány részvény 116.25, 20 frankos 9.54, Császári kir. ver arany 5.72, Londoni váltóár 120.55, Német bankváltó 58.87, Tramway 554. Az irányzat gyengült.

Bécs, november 2. A déli tőzsde zárlata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 352.50, Anglo-bank 154.75, Bankver. 259.50, Union-bank 291.—, Ländlerbank 220.75, Osztr.-magyar államvasút 351.12, Déli vasút 68.75, Elbevolgyi vasút 259.50, Északnyugoti vasút 245.50, Török dohányrészvény 116.75, Alpisi bánya 177.50, Májusi járadék 101.25, Töröksorsjegye 57.30, Német márka 58.91 forint.

Frankfurt, november 2. (Zárlat.) 4-2%-os ezüst-járadék 85.40, 4%-os osztrák aranyjáradék 101.35, 4%-os magyar aranyjáradék 101.50, magyar koronajáradék 98.25, osztrák hitelintézeti részvény 298.25, osztrák-magyar bank 772.—, osztrák-magyar államvasút 297.—, déli vasút 61.63, bécsi váltóár 169.57, londoni váltóár 204.5, Párisi váltóár 807.75, bécsi Bankvereim 220.87, Union-bank részvény 249.—, villamos részvény 135.—. 3%-os magyar arany-kölcsön 87.30. Alpisi bánya részvény 148.90. 4-2%-os papírjáradék —.—. Az irányzat szilárd.

IDŐJÁRAS.

A m. kir. országos meteorológiai intézet távirati jelentése 1898. november 2-án reggel 7 órakor

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm., 100 +, Árnyéktérmet Celsiusus szerint, Csapadék mm., Állomások, Légnyomás mm., 100 +, Árnyéktérmet Celsiusus szerint, Csapadék mm. Lists various cities like Árvavár, Selmecbánya, Sopron, etc.

A keleti maximumot egy alacsony nyomású réteg választja el az ujonnan fellépő nyugati maximumtól, mely utóbbi Francia- és Németország felé terjeszkedik. Anglia táján új mély depresszió mutatkozik. A nagy nyomási különbségek miatt Európa északnyugoti partjain viharos szelek tudatnak.

Az idő általában csapadékos lett, főleg Ausztriában, Olaszországban és Európa északibb táján. Csúpan délkeleten nem volt eső.

Hazánk nyugoti részén ma reggel általános csöszés indult meg, míg az ország egyéb területein megmaradt a száraz időjárás.

A hőmérséklet az északhoz képest állandóan magas. Változóan felhős idő várható, az eső szünésével és futólagos lehűléssel.

VIZALLÁS.

— November 2-án, —

Table with columns: Folyó, Vizmérés, Vizallás reggel, Áradás r. apadás, Folyó, Vizmérés, Vizallás reggel, Áradás r. apadás. Lists rivers like Danube, Tisza, etc.

Jelek magyarázata: * = Jegen víz; + = Ofelék; — = 0 alatti; < = áradat; > = apadt; ? = kétséges.

Megjegyzések: Az ország nyugoti részén kétszop csapadék volt. Maximum Szt.-Elekken 20 mm.

Az összes folyók apadó jellegűek; kétszop víz csak a Száva közép és alsó folyásán van; a többi folyók alacsony vízállásnak.

CSALÁDI KRÓNKA.

Orosz regény.

(22)

Írta: DANILEVSZKI GERGELY.

Hanem küldjön kérem könyveket is, mert esténként halálra unom magamat. „Natalia, a bojár leánya” nem kell. Ezt már olvastam. Milyen szép! Hát az Anyegin Eugén folytatása nem jelent még meg? Egy mindenfélekel kereskedő kalnár járt erre a napokban. Utról jött és csodákat beszélt Gribojedov egy új darabjáról: „Gondolkozzál okosan.” Néhány strólija kézírásban terog a nép között. A kereskedőnek is volt belőle. Küldje el nekem ezt a könyvet. Flugnet hideg láz gyöttri s a szeme is taj. Ninesenek valami alkalmas esőppjei?”

Körtéske elérte a tizenhatodik esztendő végét. Magas természetű, tagbaszakadt, molett leány lett, sötét szőke hajjal és piros ábrázattal. Ha mozdulatlanul állott, nevetett még a szive is annak, aki ránézett, s ha kiment a mezőre és dalolt, még a madarak is gyönyörködve hallgatták énekét.

Iván Ivánkovic egy napon utra készült.

— Oh, bizonyára Bogatára megy, bizonyára! Gondolta aggodalmasan a féltékenykedő Anna Vaszilevna. Szeredni és Olsanka itt vannak a közelben, minden el van hanyagolva és nem tudom rávenni, hogy odamenjen. És épen Bogatára vágyakozik, amely olyan messze van. Inosztanczev őrnagy is el akarja kísérni. Nem minden czélzat nélkül mondta a napokban Iván Jakovlevics, hogy ideje volna már a ménest megszemlélni. Ő maga tisztította meg a puskáját, azt mondta, hogy ott sok a vad s a rókák és farkasok sok kárt tesznek... Ah, jól tudom, milyen vadra mentek oda, te meg Inosztanczev barátod!

Férjének szándéka valósággal kétségbe ejtette Anna Vaszilevna. Szórakozottan kötögetett az ablaknál és folyton a Bogatára vezető országutat szemlélte. Aggodalmi azonban nem valósultak meg. Körtéske kisasszonyt elkerülte a veszedelem.

Nagymama gyakran utazott ki egyedül Bogatára. Különösen a gyönyörű tavaszi napokat szerette ott tölteni. Valahányszor meglátogatta a rokonait Szamariában, többnyire bőjt

idejében, áldozás után mindig elrándult Bogatára.

Körtéske kisasszony tizenyelez esztendő lett. Épen tavasz idején.

Csudaszép, bűvös-bájós volt ez a tavasz. Körtéske egész nap a kertben sétált. A gyümölcsfák messzire ragyogtatták fehér meg piros virágaikat s a levegőben egybeolvadt a méz szaga a virágok illatával. Eletr keltek a legyek is s a pókók körülfonták ezüstös, selymes szálaikkal a friss hajtásokat. A tavasznak éltető, melengető szelleme áradt szét az erdőn, mezőn, kerten, az egész természetben. S ebbe a mámorító, káprázatos életbe belésczolt a fülemile és a kakuk is... Csudaszép, bűvös-bájós volt ez a tavasz...

Agrafena a küszöbön üldögélt. Gondolatai távol, nagyon távol jártak Bogatától. Költőktől teremtett nagy alakokkal társalgott, a bánatos kaukázusi fogolytól, meg a szerelmes Alekóval, a cigánylegényvel.

Az udvarban mélyseges csönd uralkodott. A munkásnép örege is, fiatalja is a mezőn dolgozott. A juhok künn legeltek a hegy lábánál. A nap forrón tüzelt, még a kakasokat is elbágyasztotta. Csak nagy elvívte kukorikoltak egy-egy kurtát. Körtéske nem maradt sokáig egy helyen. Lement a kertbe, szétnézett a veteményes ágyakon, a virágbokrokra és a rügyező fákra, s hallgatta a madarak énekét. A levegő mindegyre forróbbá vált. A föld szinte izzó lett. A pusztaság fölött majd sűrűsödő, majd oszladozó köd lebegett.

Agrafena tizenkilenc esztendő lett. Ebben az évben, télen, meghűtötte magát, mikor Flugnéval a szomszéd falu templomába ment. Az egész nagybőjtöt betegágyban töltötte. Nagymama elküldte hozzá a felcsert, sőt a nagyhétben személyesen is meglátogatta. Ezen a télen kivüle még sokan megbetegedtek a pusztán.

Husvét felé már fölkelhetett a leány. Még sápadt, sovány és gyöngye volt, de azért nem volt maradása a szobában. Fölöltözött és kiment a tornácra, onnan meg a kertbe.

Április végén, naplemente előtt történt. A juhokat az itatóba terelték s a lovak vidáman fiézkodozva tartottak az istálló felé. A kis leány tág tüdővel szivta be az üde, tiszta tavaszi levegőt és kezeit védően tartotta szeme fölé, hogy a folyó vízében visszatükröz-

ződő nap ne bántsa. Sohasem bájolta úgy el a tavasz, mint ebben az esztendőben. Szive túlaradt az érzelmeiktől s arcán könyek perregtek végig. Fölment egy dombra, ott leült és fejét két tenyerébe hajtva, kezdetben halkán, majd egyre hangosabban énekelt egy kis dalt, amelyet Anna Vaszilevna szokott zongorakisérettel énekelni:

A pásztoralány hazája
E szűkhatáru zöld mező,
Megalalmazza kutyája,
Ha feléje gonosz jó.
Jámbor báránykaja
Egyetlen barátja.

A háta mögött, a bokrok között lépések zaja hallatszott. A leány körülnézett. A cseresznye ágait széthajtva, egy magas, vállas, fődellen fejű ember toppant eléje. Derekat széles bőrvő környezte, amelybe egy kés és egy lánceztala volt dugva. A férfi szőke haju, nagy bajuszu, fiatal és napbarnította arczu volt. Szeme szép, barátságos és mosolygó.

— Madarat hoztam, kisasszony, magának! szolt a jövevény Agrafena felé nyujtván kezét. A meglepett leány odanézett. A széles tenyeren két, jóformán még tollatlan madárka gubbasztott.

— Mi ez? kérdezte Agrafena.
— Madár a kisasszonynak. Pacsirta, szép, szelid két kis pacsirta. Ne féljen tőlük.

— Kicsoda vagy te?
— Rodivón vagyok, az új csikós. Bizonyosan hallotta már a nevemet.

Agrafena fölállott.
— Hát Rodovin, tedd meg nekem azt a szivességet, vidd vissza ezeket a madarakat oda, ahonnan hoztad őket. Ezek fülemülék. Éljenek csak szabadon. Vigyázva vidd őket vissza a fészekbe. Köszönöm jó szándékodat.

E szók után otthagya a csikóst, aki fületövét vakarva nézett utánna. Mikor besötétedett, a legény visszaletette a madarakat a fészekbe.

Nagyon nekibusult. Nem vett részt a közös vacsorán sem, hanem lóra kapott és kinyargalt a pusztába. Agrafena sokáig hallotta panaszos, fájdalmas énekét:

Hova lettél, hova lettél
En szerelmemem?

(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: Kálnoki Izidor.

A budapesti értéktözsde hivatalos árjegyzései 1898. október 2-án.

Table with multiple columns listing market prices for various goods, bonds, and currencies. Columns include 'Állampapírok', 'Záloglevelek', 'Részvények', and 'Bankok'. Each entry lists the item name and its corresponding price in 'pérez' and 'áru' units.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, csütörtök, 1898. november 3-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Évi bérlet 152. Havi bérlet 2.

Rosenkranz és Gildenstern.

Vígjáték 4 felvonásban. Irta: Klapp-Nápoly. Fordította Csiky Gergely.

Személyek:

- Liobenstein
- Erő
- Rosenkranz
- Kienborn
- Clarissa
- During
- Vilma
- Snaitzberg
- Solmann
- Santleben
- Erő
- Egy angol
- Solomon
- Charles
- Gertrud
- Pinczer

Kezdete 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Évi bérlet 110. Havi bérlet 2.

Bohémek.

Opera 4 felvonásban. Szövegét Magyar nyelvre fordította és zenéjét szerzezte Leventhal Ruggiero. Fordította Radó Antal.

Személyek:

- Marcel
- Rudolf
- Soliman
- Collin
- Pa. Benneche
- A. kis gróf
- Célestin
- Bisette
- Mimi
- Eufémia
- Estella néni
- Hivatalnok
- Fűszerkereskedő
- Larizza
- Beck
- Takács
- Vérady
- Kornai
- Mihály
- Dániel
- Amánytóné
- Kaczer M.
- Várent V.
- Dr. Ponty B.
- Karpát
- Fekete

Kezdete 7 és fél órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Blaha László asszony mint vendég

A tót leány.

Népszínmű 3 felvonásban. Irta: Almásy Tibor. Zenejét szerze: Serly Lajos.

Személyek:

- Gyarmaty
- Orsi néni
- Bandi fiúk
- Lipták
- Liptákné
- Borbély
- Hanka
- Mikó
- Szabó A.
- Izsóné
- Kiss
- Lubinszky
- Bohránd
- Ujvári
- Blaha L.
- Solymosi

Kezdete 7 órakor.

Legújabb és legnagyobb látványosság Budapest.

Hanusz Béla

Budapest, VII., Erzsébet-körut 59. (fürdő-palotában.) Szombaton, november 5-én, déli 1 órakor nyílik meg.

Legtényesebb és legpazarabb berendezés. 18 amerikai billárdasztal egy teremben. Lefkovits-Testvérek czég hazai, kizárólag szabadalmazott gyártmánya. A világ összes lapját. Játéktermék. Képzőművészet. Erkölypályák. Pálmakert. Képzőművészi kiállítás.

Szemes látogatást kér. Hanusz Béla

Az uri közönségnek legjobban ajánlom ruhabérleti rendszeremet Deutsch F. Károly, Andrássy-ut 1.

Finom női fehérneműket és menyasszonyi kelengyéket jutányos áron, legnagyobb választékban ajánl

Kanitz Ferencz & Co. szepességi vászonruhák Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

VÁRSZÍNHÁZ

Nagy bérlet 14. Havi bérlet 2.

Don Pietro Caruso.

Színmű 1 felvonásban. Irta: Braccio Roberto. Fordította: Radó Antal.

Személyek:

- Don Pietro Caruso
- Margherita, leánya
- Török I.
- Fabrisio
- Horváth

Bűnhődés.

Színmű 3 felvonásban. Irta: Dunas Sándor. Fordította: Festetics Andor.

Személyek:

- Henry Dumant
- Jean Alvarez
- Mahilde
- Jeanne, kis leánya
- Larocque
- Szolgá
- Gyenes
- Évadi
- P. Márkus
- Budai T.
- Szabó
- Narvács

Kezdete 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ

501. szám 501. szám.

A végrehajtó.

Bűnhődés 3 felvonásban. Irta: Syltane és Artus. Fordította dr. Béldi Izor.

Személyek:

- Chéradame
- Octavie
- Brocatel, ügyvéd
- Antoinette
- Largilette
- Pangard
- Kapitány
- Cyprienne
- Marianne
- Hegedűs
- Nikó L.
- Tapokzai
- Molnár R.
- Szerény
- Gyöngyi
- Karabozky
- Deh E.
- Baross

Kezd 7 és fél órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A gésák

vagy Egy japán teaház története.

Énekes játék 3 felv. Irta Owen Hall. Ford. Fái J. B. és Miklós E. Zenejét szerzezte Székely J. Kezdete 7 órakor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Osztozkodás.

(Le Partage.)

Színmű 3 felvonásban. Irta: Quignon Albert. Fordította: Kövessy Albert.

Kezdete 7 órakor.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	M. Kir. Operaház	Vigaszínház	Népszínház	Magyar Színház	Vár Színház
Péntek	Többet észszel Bagdadi hercegünő	She	Aeneas papa	Bibliás asszony	Tíz év A baranykák	—
Szombat	Pietro Caruso Bűnhődés	A walkür	A halóköcsik ellenőre	Bibliás asszony	A kikapós patikárius	A mama
Vesérnap d. u.	Faust	—	Szöke Katalin	Nagyapó	Az áruló	—
Este	Himfy dalai	A bűvös vadász	Aeneas papa	Bibliás asszony	A gésák	—

Olasz cipőárak gyára

Csak egy ár

Budapest, Kossuth Lajos-utca 4. Budapest. Üzlethelyiségünk osakis a Dréher-palotában van.

Rovatti & Co.,

minden minőség és formában; fekete, sárga, 2011 64 lakk.

Uraknak	5 frt
Nőknek	4 " "
Fluk és leányoknak	3 " "
Gyermekeknek	2 " "
Kis gyermekeknek	1 " "
Női lélczipő	3 " "

Kőbányai Király-Sörfőző-részvénytársaság.

Alapítke: 4,300.000 korona. Telefon: 61-50.

„Góliát-Maláta-sör.”

Bajor módra készült ezen legjobb sörgyártmányunk arra van hivatva, hogy az enemi külföldi árukat kiszorítsa. Kellemes zamata miatt kedvelt üdítő ital és gyógyhatásánál fogva a legelső orvosi szaklelkintéyek melegen ajánlják; különösen dr. Korányi Frigyes és dr. Kéll Károly egyetemi tanár urak tanúsítják, hogy ezen sör sikeresen használható bizonyult. Idegbajokban, vörstegénység, emésztési zavaroknál, grengeszégnél maláta-sörünk valóságos gyógyszer.

Árak vidékre:
Nagy láda: 60 kis palackok 8 frt, betét 4 frt, összesen 10 frt. — Kis láda: 30 kis palackok 3 frt, betét 2 frt, összesen 5 frt budapesti vasúti állomásra szállítva utánvéttel.

Hónapokig eltartható. A ládkéért és palackokéért adandó 1 frt, illetve 2 frt betétet — azoknak bérmentes visszaszándásakor — visszaszolgáltatjuk. Megrendeléseket elfogadják: Gyári irodánk Kőbányán. Városi irodánk: VII., Kertész-ut. 40. és vidéki raktárosaink. Budapestben kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben és poharankint a Quisisana buffetben. Váci-körut 12.

Kőbányai Király-Sörfőző-részvénytársaság.

BUTOROK

részletfizetésre

legjutányosabb áron

Ehrentreu és Fuchs

testvéreknél

Budapest, Teréz-körut 8.

Fontos önvédelemre.

Buldog g-Nemesis

6 lövetű revolver csak

4 frt

Börtáska, szíjjal és tölténnyel 8 frt. Vadászfegyverek nagy választékban.

FÖLDESSY L. puskműves Budapest, Muzseum-utca 3. Vidéki széküld és utánvet vagy pénz előzetes-beküldése mellett. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Narzi kanárik

Ponaj: dallamos énekű, esengő, fuvola- és fülbehangú kanári madarak, melyek este világul is énekelnek, a legelőbb áron utánvétet is kaphatók.

PICHLER-nél

Budapest, VIII., Nap-utca 17.

A kőbányai Dr. Weidinger tanár úr által kizárólag hitelesített

Weidinger kályhagyár

Heim H., Budapest és Bécs

cs. és kir. udvari szállító.

Kitűnő hírnevű cs. és kir. kiz. kályháink

MEIDINGER-OFEN

H. HEIM

valóságban osakis Bécsben Budapest, Thonet-udvar, kaphatók.

Megnyílik november 5-én.

Hungária-vasfürdő

Budapest, VII., Nyár-utca 7. sz.

Közúti vasúti megálló a Rókusnál.

Gőzfürdő nagy medencékkel.

Kő-, kád-, porcellán- és villamosfürdők.

Orvosi rendelés.

Megnyílik november 5-én.

Több száz szoba asztalos- és kárpitos

BUTOR

kizárólag szilárd munkát a legújabb stílusban a legelőbb áron adnak el közönség mellett.

2 székény	80 frt	1 szalon garnitúr	80 frt
2 ágy	25 frt	1 szalon garnitúr, bársony	120 frt
1 ottomán	25 frt	1 szalon garnitúr, selyem 135, 150, 185, 200	150 frt
1 kárpitos márványlappal	45 frt	egész 600 frt	
1 ebédlő-asztal	20 frt	1 ebédlő-ágy	50, 55, 60 frt

Ebédiző fűrészek 180, 195, 200, 230, 250, 300 frt. Angol-, barok-, góthstílusban 800 frttól, 2500 frt-ig és feljebb.

Üzletünk kizárólag csak VIII. ker., Kerepesi-ut 9/a. sz. Patyi Testvérek 16. és székvarasj butortelep.

Magy. kir. szabad.

osztálysorsjáték.

HUZÁS

már

november hó **17. és 18-án**

Árak az első osztályhoz:

Egy egész sorsjegy . . .	6.—	Egy negyed sorsjegy . . .	1.50
Egy fél sorsjegy . . .	3.—	Egy nyolczad sorsjegy . . .	— .75

Árak mind a hat osztályhoz:

Egy egész sorsjegy . . .	80.—	Egy negyed sorsjegy . . .	20.—
Egy fél sorsjegy . . .	40.—	Egy nyolczad sorsjegy . . .	10.—

Sorsjegyeket ajánl a pénz előleges bektüldése vagy utánvét mellett

BEIMEL LAJOS

bankháza

a magyar királyi szabad. osztálysorsjáték fő-
elárusítója

Budapest, Kecskeméti-utca 13. szám.

Huzás november hó 17. és 18-án. **Bankház** Huzás november hó 17. és 18-án.

Török A. és Társa

a magy. kir. osztálysorsjáték főelárusítója

BUDAPEST,

Váci-körút 4/B.

A III. nagy magy. kir. osztálysorsjáték I. osztályu sorsjegyei melyek huzása november hó 17. és 18-án lesz, ismét nagy keresletnek örvendenek.

Tizenhárom millió

egyszázhatvanezer korona

kerül ismét hat osztályra elosztva biztos döntés alá.

Legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben:

1.000.000 korona, jutalom: 600.000, 400.000, 200.000, 2 a 100.000 stb.

100.000 sorsjegy, 50.000 pénznyeresemény.

Az I. osztályu tervszerű betét:

1 egész sorsjegy frt 6.— | 1 negyed sorsjegy frt 1.50
1 fél " 3.— | 1 nyolczad " —.75

A megrendeléseket minél előbb kérjük cégünkhez küldeni.

Megrendelő-levél, kivágandó.

TÖRÖK A. és TÁRSA uraknak

BUDAPEST.

Kérem nekem _____ I. osztályu magy. kir. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeg } utánveendő
frt } postautalvánnyal küldetik.

Pontos cím.

A budapesti asztalos - ipartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

VIII., József-körút és Bérkocsis-utca szegletén levő Sváb-féle házban nagy mintaraktárt és vállalati irodát nyitott, hol készleten tart, dus választékban, kiváló minőségű butorokat,

ebédlő-, háló-, uriszoba és szalon berendezésekből.

Ezzel mód van adva a n. é. közönségnek közvetlen a készítő asztalos mesterektől jó butorokat jutányos áron készvenni, esetleg megrendelni. Továbbá meglekintésre ajánlja a testületnek saját házában levő állandó kiállítását is.

A szabadalmazott

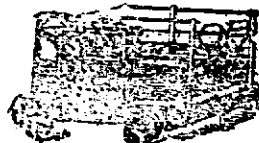
714

„FAIRBANKS“-mérlegek

százados rendszertűk, teljesítes fémmerékkel bírnak és a híd minden pontján egyenlően mérlegelnek,

Gazdasági-, székér-, marha-, zsák- és raktári mérlegeinket.

Különösen gazdák, gazdaságok, községnek és aradatok részére a legjobb minőségűvel ajánljuk. Gazdasági egyesülési tagok kedvezményben részesülnek.

„FAIRBANKS“ mérleg- és gépgyártó részvénytársaság.

Budapest, Andrassy-ut 14. Gyár: Váci-ut 156.

Megrendelések közvetlen közp. irodánkhoz Andrassy-ut 14. sz. intézendők.

BUTOR

készpénzért

egyszintén

részletfizetésre

legjutányosabb árak mellett kaphatók

GONDA S.

butorraktárban,

VII. István-tér 7.

Való-

di francia kiállalagságok osakis F. Beranger and his leghimnvesebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál

Budapest,

VII. Erzsébet-körút 50.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldünk

A nagy krach!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyják künéletlenül és így egy nagy üzletgyár kényszerítve lön egész készletét a munkásoknak nagyon csekély megtérítése ellenében eladni. En vagyok felhatalmazva ezen megbízás keresztülvételére. Enneköveva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán

- 1 ft 6.60 megtérítés ellenében, és pedig:
- 6 db legfinomabb asztali kést, valódai angol pengével,
- 6 db amerikai szabadalmazott ezüst-évszámolat,
- 6 db amerikai szabadalmazott ezüst-kávéskannalat,
- 1 db amerikai szabadalmazott ezüst-levestermőt,
- 1 db amerikai szabadalmazott ezüst-teljesen féműt, mely az ezüst-szint 25 évig megmaradja, amiért jótállást vállalnak.
- 6 db angol Victor-a-also-álcát,
- 2 db feltűnést keltő arziáli gyortyartót,
- 1 téaszűrőt,
- 1 db legfinomabb cukorhintót.

44 db összesen csak frt 6.60. A fenti összes 44 tárgy azelőtt 40 forintba került és most csak frt 6.60 minimális áron kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst teljesen féműt, mely az ezüst-szint 25 évig megmaradja, amiért jótállást vállalnak. A legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem szédeltgésen

alapul, mely szerint ezennel nyilvánosan kötelezem magamat mindenkinek, akin k az áru meg nem felel, azösszeget minden akadály nélkül visszatéríteni; és senki sem mulassza el ezt a kedvező alkalmat, hogy ezen díszgarnitúrát megnézze, mely

menyegző és alkalmi

szükségkor minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas. Kapható csupán:

A. HIRSCHBERG'S
Hauptagentur d. vereingigten amer. Patent-Silberwarenfabrikgen.

Wien, II., Rembrandtstrasse 19/D Telephon Nr. 7114.

Székeltő: a vidékre utazóknak vagy az összeg elhosszabbításával. Tisztító por hozzá 10 krajczár.

Csak a mellékelt végjegyzéssel valóban (egyszerű-éve.)

Kivonat az államnév-ratéből

Kiadományt megkaptam s meg vagyok elégedve: kérek még egy küldeményt 6 frt 60 korig.

Köszönet: Baró Hirschberg.

A küldeményt megkaptam s azaz meg vagyok elégedve

Wid, 1898. szept. 1. O. Chotel-Gudenus grófné.

A készlet 1 g argyabb megelégedéssel kaptam; kérek még egy nagyobb küldeményt. Budapest, II., Fő-utca 7.

Dr. Farkas Alajos, cs. és kir. katonaeorvos.

Még csak rövid ideig veszünk fel hirdetéseket

MIKSZÁTH KÁLMÁN

Katángy-Naptár-a

számára!

A Katángy-Naptárt óriási példányszámban terjesztjük s az, mint kétségtelenül a legkedveltebb naptár, hirdetések közzétételére a legalkalmasabb.

Az „ORSZÁGOS HIRLAP” kiadóhivatala, VIII., József-körút 65.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előrefizetendők készpénzben, levélbélyegeken vagy postautalványon.

VII. kerület, József-körut 65. szám.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czélszerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közbeszeres levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK az ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételeinek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker. József-körut 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Tárnok-utca 22. özv. Balászevi Györgyné nagytözsde.
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt Eisenbach Vilmos. fűszerkereskedése.
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. Szantó Már, dohánytözsde
- IV. „ Harsich-bazár Dévai Józsefné, dohánytözsde
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám Nemetsék A. J. dohánytözsde és újságárda
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. Löwinger Gyula. fűszerkereskedése.
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. Well Vilmos, dohánytözsde
- V. „ Váci-körut 6. szám Moreno Janka, dohánytözsde
- V. „ Cipót-körut 22. szám Wollak Zsigmond, dohánytözsde
- VI. „ Teréz-körut 54. szám Brerer nővérek, dohánytözsde,
- VI. „ Andrássy-ut 48 szám Kehoczky Ilona, dohánytözsde
- VII. „ Erzsébet-körut 50. szám Keisler Béza, dohánytözsde.
- VII. „ Erzsébet-körut 7. szám Freund J. dohánytözsde.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. Sopronyi V. dohánytözsde.

„Poste-restante“ hirdetések bélyegilletékesek.

Apró hirdetések 20 krajczáron alól nem közöltetnek.

LEVELEZÉS.

- Étudiant** désire correspondre avec une jeune dame. Lettres sous „Étudiant“ à l'administration. 2253—1
- Homály.** Már 29-ike elmúlt és ön még nem ad hírt magáról. Vagy talán vége van már a levelezésnek? Igazán sajnálom! és akkor bucsuzom. . . Isten önnel Harmat. 6700—1
- Jolánka.** Remélem, hogy levelem már megkaptad és kegyesen még is fogsz bocsátani. E helyen, ha megengeded — gyakran fogok írni és édes leveled várva, csókol számtalanszor. 6996—1
- Angyal.** Semmi hír rólad. Kétségbe vagyok esve. Mért nem írsz soha? Hogy vagy? Nyugtass meg, mert nem tudom, mi van veled. Ölel és csókol Ördögöd. 6692—1
- Fiatal** szép kisasszony szeretne szórakozás czéljából egy esinos és szellemes úrral levelezni. — Leveleket a kiadóhivatalba kér „Szórakozás“ jelige alatt. 6690—1
- Egy** középkorú barna leány ismeretséget óhajt kötni egy intelligensebb úrral. Levelek „Barna leány“ jelige alatt a kiadóba kéretnek. 2259—1

HÁZASSÁG.

Önálló 29 éves komoly kereskedő házasság czéljából óhajt megismerkedni egy esinos, középtermetű fiatal intelligens leánnyal. 2000 frt hozományra reflektál. — Szíves levelet a kiadóba kérek és „Komoly szándék“ jelige alatt kérem azt e helyen jeleztetni. 6698—2

Jgen jó és biztos állású 28 éves fiatal ember szeretne megismerkedni egy komoly, intelligens fiatal leánnyal, házasság czéljából. 3—4000 frt hozományt kíván. Csak komoly leveleket vesz figyelembe, melyeket „Komoly“ jelige alatt kér a kiadóhivatalba. 6368—2

ALLAST KERES.

Müller Károly aranyozó, József-utca 23. sz. Ajánlja magát új és régi aranyozások elkészítésére. 2251—3

Magyar-német-francia felolvasónak ajánlik az esti órákra technikust. Ajánlatokat „Technikus“ jelige alatt a kiadóhivatalba továbbít. 2255—3

Fiatal hölgyek mellé társalgónőnek, vagy felolvasónőnek, esetleg elemiiskolába járó leánylák mellé nevelőnőnek, ajánlkozik jobb izraelita családhoz intelligens szülőktől származó fiatal kisasszony. Remek kézimunkák készítéséhez ért és kezdőknek zongora órákat is képes adni. Czime a kiadóhivatalban. 6366—3

Gazdasági számtartó, keresek elmélet és gyakorlati, nagyobb gazdaságban állást keres, hol a gazdasági belső teendőket is elvégzi. Ajánlatok „Gazdasági számtartó“ jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 6578—3

Bármilyen írásbeli munkák végzését, levelek másolását, vagy czimszalag írását elvállalja szerény igényű fiatal ember. Czim a kiadóhivatalban. 6654—3

Gazdasági gépész, 30 évig nagy uradalmakban működött, kitünő bizonyítványokkal rendelkezik éves állást keres újra vagy azonnal. Czime a kiadóban. 2261—3

ALLAST KAPHAT.

Előkelő fővárosi szabó-műhelyben tisztességes házból való tanulóleány azonnal felvétetik. Czim a kiadóhivatal. 6455—4

Nagy confection-üzlet keres ügyes segédet, ki az eladásban és kirakatrendezésben járatos. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kér „Szorgalmas“ jelszó alatt. 6472—4

Ügyes könyvtartó kerestetik irodalmi vállalat részére oly urak, kik ebbeli képzettségüket igazolni tudják, esetleg fixfizetés és napidíjban részesülnek. Ajánlatok „X. Z. 1000“ alatt a kiadóba kéretnek. 6702—4

OKTATÁS.

Correpetitornak ajánlkozik gymnásiumi vagy kereskedelmi iskolai tanulóhoz egy kereskedelmi is végzett joghallgató. Czim a kiadóhivatalban. 6416—5

Joghallgató bármily otthon végezhető munkát elfogad igen olcsó áron. Szíves megkereséseket a kiadóhivatalba kér „Megbízható“ czimen. 6606—5

BIRTOK VÉTEL ÉS ELADÁS.

Birtokeladás. Heves: 930 hold 213.000. Nógrád: 1300 hold 200.000, 150 hold 24.000. 984 hold 120.000. Jász-Nagy-Kun-Szolnok 788 hold 170.000. Gömör 1400 hold 80.000. Bihar 1016 hold 160.000. Czim a kiadóhivatalban. 2257—6

HÁZ- ÉS TELE-ELADÁS.

Házeladás. Egy szép háromemeletes, adómentes, vis-a-vis ház nélkül, park-sétányon más vállalkozás miatt olcsón és rögtön eladó. Rögöni befizetéshez 45 ezer forint szükséges. A többi 40 évi amortizációs törlesztéssel történik. Közlebbit a vevőknek személyesen Pichler F. VIII., Nap-utca 17. Levélileg is: 6989—7

ELADÁS.

Régiségek! Antik butorok, bronzok-ok, meissenini és Alt-Wien porcellán, antik ékszerok, nippok, képek és bronz-osillárok most olcsón eladotnak: Réthi Zsigmond IV., Granátos-utca 8. Hagyatékok megbecsültetnek, esetleg megvásároltatnak. 6895—8

Elegáns menyasszonyi ruha olcsó áron eladó Czim a kiadóban. 2088—8

Fenyőfák, lombfák, bokrok sok fajtában szép példányokban kaphatók Tisza-Igaron ifj. Székly Péter faiskolájában. Árjegyzék megküldetik. 2211—8

Bor, kiforrva, 200 hl. rizling, 100 hl. kővi diuka, 19—21 mustfokos, eladó Nyiregyházán, Mészey Pál termelőnél. 2227—8

Barack-szeszt, batévest, saját főzetésűt, mely állami ezüstéremmel lett kitüntetve, literenkint 2 fit 50 krajzával elárusít! Kecskeméten Dékány Mihály. 2229—8

Szepességi kárpát fenyőborovicska, valódi, legfinomabb minőségű, kis üstökben égetett. régi, 5 kiló palackban 3 frt 75 kr. bérmentve, utánvétellel. **Gauvassky Gusztáv,** fenyőborovicska-gőzfűző-társaság Szepes-Szombat (Szepesmegye). 6981—8

Amerika szőlőtelepítők figyelmébe a legjobb gyökeres fás szőlőültvényeket; gyökeres és sima amerikai szőlőveszőket árjegyzék szerint ad el. 2243—8

Gyümölcsöt, Mohács-Margitta, Szigeti-termést, mely télen át tartós, a következő árak mellett szállítok, utánvétellel: 100 drb. szerecsika-alma 2 frt, 100 drb. jeges-alma 2 frt, 100 drb. búr-alma 2 frt, 100 drb. óriás-alma 3 frt, 100 drb. osászar-körte 2 frt ab Mohács. Rendelményénél kérem az utolsó vasutit, vagy hajó-állomást megnevezni. **Perlesz Filöp Mohácscon.** 6937—8

KIADÓ SZOBÁK.

Zeljes ellátást kaphat két fiatal ember ez ideitánévre egy tisztességes izr. családnál, közel az Erzsébet-körut és a Barcsay-utcahoz. Czim a kiadóban. 5914—10

Első emeleti utcai szoba, esinos butorzattal, külön bejárattal kiadó. Czim a kiadóban. 5970—10

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemete-fű-cukorkát. 1587—18

Én Csillag Anna,

akinek 185 cm. hosszú óriási Loreley-haja saját találmányu kenőcsöm 14 havi használatától nőtt meg. Ezt a kenőcsöt a legelőkelőbb orvosok mint egyetlen szert ajánlják hajkihullás ellen, a hajnövés elősegítésére és a hajbőr-erősítésére, uraknál elősegíti a szép erős szakállnövést és már rövid használat után úgy a haj, valamint a szakáll természetes fényt és tömörséget kap és megóvja ezeket a korai őszüléstől a legmagasabb korig.

Tégelye 1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 forint.
Postai széjjelküldés naponkint a pénz előzetes megküldése, vagy postautalvánnyal a világ minden tájékára a gyárból:

CSILLAG ANNA

Wien, I., Seilergasse 7.